

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πελοποννήσου

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Σπουδαστής:

Αντωνόπουλος Νικόλαος

Υπεύθυνος καθηγητής:

Τριανταφυλλοπούλου Α.

Καλαμάτα

Νοέμβριος 2017

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία έχει ως θέμα την πολιτική ανεξαρτησία των τοπικών αρχών αυτοδιοίκησης. Σκοπός αυτής της ανάλυσης είναι να διερευνηθούν οι δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης και μέχρι ποιόν βαθμό είναι δυνατόν να είναι πολιτικά ανεξάρτητες και πόσο η πολιτική ανεξαρτησία ή εξάρτηση δρα σαν καταληκτικός παράγοντας στην λήψη αποφάσεων και πολιτικών στη άσκηση εξουσίας.

Στην παρούσα εργασία δίνονται στοιχεία έρευνας σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο, τον ρόλο και την σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης στην διάρθρωση του κράτους αλλά παρουσιάζεται και ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η ανάδειξη των τοπικών αρχών, τα προσόντα και ο αριθμός των υποψηφίων. Μελετώντας τα στοιχεία αυτά μας δίνεται μια πρώτη εικόνα για την πολιτική αυτονομία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μελέτη περίπτωσης είναι ο Δήμος Τριφυλίας κατά τις τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις με το πολιτικό «χρίσμα» να είναι το πεδίο έρευνας της παρούσας εργασίας.

Η πολιτική χειραγώγηση των τοπικών αρχών είναι κάτι που δοκιμάστηκε για πολλά χρόνια κατά τις εκλογικές αναμετρήσεις των παλαιότερων ετών μια τακτική που δημιούργησε πολλά προβλήματα, ανισότητες και σαθρά θεμέλια προκειμένου να οικοδομηθεί σωστά η τοπική αυτοδιοίκηση και ο ενισχυμένος ρόλος που έχει λάβει τα τελευταία χρόνια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	5
<i>ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.</i>	<i>5</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	6
<i>ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.: ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ</i>	<i>6</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ.....	7
<i>Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ</i>	<i>7</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	9
<i>Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....</i>	<i>9</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ.....	15
<i>Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ.....</i>	<i>10</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ.....	16
<i>6.1 Τα εκλογικά συστήματα για την ανάδειξη των Δημοτικών και Κοινοτικών αρχών.....</i>	<i>16</i>
<i>6.2 Προσόντα εκλογιμότητας.....</i>	<i>17</i>
<i>6.3 Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων.....</i>	<i>20</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ.....	34
<i>Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη. Η περίπτωση του Δήμου Τριφυλίας.....</i>	<i>35</i>
<i>8.1 Οι δύο μεταρρυθμίσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....</i>	<i>35</i>
<i>8.2 Ο Δήμος Τριφυλίας όπως προέκυψε με το πρόγραμμα Καλλικράτης.....</i>	<i>36</i>
<i>8.2.1 Πληθυσμός Δήμου Τριφυλίας.....</i>	<i>37</i>
<i>8.2.2 Έκταση και μορφολογία Δήμου Τριφυλίας.....</i>	<i>39</i>
<i>8.2.3 Οικονομία Δήμου Τριφυλίας.....</i>	<i>40</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ.....	45
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	52

Εισαγωγή

Ο τρόπος επιλογής των υποψηφίων για τις δημοτικές εκλογές δείχνει ότι τα κόμματα ελάχιστα έχουν διδαχθεί από την κρίση. Εξακολουθούν να βλέπουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση ως προέκταση του μηχανισμού εξουσίας τους, αντί να δώσουν χώρο στην κοινωνία των πολιτών. Συνεχίζεται έτσι η παθογένεια που εγκαινιάστηκε τη δεκαετία του '80. Στα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης πολλοί δήμαρχοι στη Β' Αθήνας (Βύρωνας, Καισαριανή, Μεταμόρφωση, Περιστέρι, Χαϊδάρι, Νέα Φιλαδέλφεια, Νέα Ιωνία, Πετρούπολη) ήταν προσκείμενοι στο ΚΚΕ, παρότι τα ποσοστά του κόμματος ήταν χαμηλά και κινούνταν περίπου στα σημερινά επίπεδα.

Σταδιακά τα πράγματα άρχιζαν να αλλάζουν. Τα κόμματα ως μηχανισμοί εξουσίας επεδίωκαν (και το κατόρθωσαν) να ελέγχουν τα πάντα. Έβλεπαν όλους τους θεσμούς σαν το «μακρύ χέρι» του μηχανισμού τους. Από την εκλογή των πανεπιστημιακών και την προαγωγή των διευθυντών στο Δημόσιο μέχρι τις εκλογές σε επιστημονικούς συλλόγους και την εκλογή του Αρχιεπισκόπου. Η πολιτική λειτουργία των κομμάτων ατόνησε πλήρως και η νομή της εξουσίας έγινε αυτοσκοπός. Φθάσαμε έτσι στο σημείο σε οποιαδήποτε εκλογική διαδικασία να μην αναμετρώνται παρατάξεις που συγκροτούνται στη βάση κοινών θέσεων για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προβλημάτων ενός κλάδου, αλλά να προσδίδεται ο χαρακτήρας γενικής πολιτικής σύγκρουσης.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που οδήγησαν στη σημερινή κρίση είναι η ατελής λειτουργία των θεσμών και η ανυπαρξία ελέγχων και λογοδοσίας. Από τη στιγμή που ένα κόμμα κέρδιζε τις εκλογές εθεωρείτο περίπου αυτονόητο για την ελληνική πραγματικότητα ότι είχε τη δικαιοδοσία να έχει υπό τον απόλυτο έλεγχό του τη δημόσια διοικητική μηχανή, να διαχειρίζεται το δημόσιο χρήμα κατά το δοκούν, να ρυθμίζει την εκλογή στον ακαδημαϊκό χώρο. Στο πεδίο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης οι «δικοί μας» δήμαρχοι δικαιούνταν πρόσθετη χρηματοδότηση, ενώ όχι οι αντιπάλων.

Θα υπέθετε κανείς ότι η κρίση έχει αλλάξει κάποια πράγματα. Κι ότι στη μεταμνημονιακή Ελλάδα θα είχε αλλάξει η θεσμική λειτουργία. Δυστυχώς ο τρόπος με τον οποίο κινούνται τα κόμματα στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δείχνει ότι αυτό δεν ισχύει. Επιμένουν σε κομματικές επιλογές με βασικό κριτήριο την καταγραφή ποσοστών, πράγμα ανώφελο, αφού τα πολιτικά συμπεράσματα θα προκύψουν από τις ευρωεκλογές. Θα ήταν ελπιδοφόρο δείγμα αλλαγής νοοτροπίας αν ένα κόμμα αναγνώριζε το έργο κάποιου που δεν τον είχε υποστηρίξει στις προηγούμενες εκλογές αλλά με τη θητεία του απέδειξε ότι πρέπει να στηριχθεί τώρα.

Υπέρβαση της κρίσης και οικοδόμηση σύγχρονου κράτους προϋποθέτουν ενίσχυση της θεσμικής λειτουργίας. Αν ο κάθε θεσμός δεν λειτουργεί με βάση συγκεκριμένους κανόνες, αν δεν λογοδοτεί στους πολίτες και τις αρμόδιες αρχές αντί στους κομματικούς κομισάριους κι αν τα κόμματα δεν γίνουν πολιτικοί οργανισμοί, τότε δεν έχουμε ελπίδα να γίνουμε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή χώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ορισμός των Ο.Τ.Α.¹

Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ονομάζονται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που το καθένα έχει συσταθεί σε συγκεκριμένη εδαφική περιφέρεια της Ελλάδας και έχει ως σκοπό τη διοίκηση των τοπικών ζητημάτων, τα δε όργανά του εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία από τους δημότες της περιφέρειας. Εμμέσως ο όρος εμπεριέχει και γεωγραφική και δημογραφική σημασία, υπό την έννοια ότι κάθε Ο.Τ.Α. έχει καθορισμένη έκταση, έδρα και συγκεκριμένο πληθυσμό. Βάσει της τρέχουσας διοικητικής διαίρεσης, οποιοδήποτε σημείο της ελληνικής επικράτειας (εξαιρουμένου του Αγίου Όρους) υπάγεται ταυτόχρονα στη δικαιοδοσία δύο Ο.Τ.Α.: ενός πρωτοβάθμιου, που ονομάζεται δήμος, κι ενός δευτεροβάθμιου, που ονομάζεται περιφέρεια. Οι βασικές αρχές συγκρότησης και λειτουργίας των Ο.Τ.Α. τίθενται από το Σύνταγμα², σύμφωνα με το οποίο:

- Οι Ο.Τ.Α. είναι υπεύθυνοι για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, μάλιστα σε περίπτωση σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ Ο.Τ.Α. και κεντρικής διοίκησης, συντρέχει υπέρ των πρώτων τεκμήριο αρμοδιότητας. Επίσης η κεντρική διοίκηση μπορεί να αναθέσει στους Ο.Τ.Α. και δικές της αρμοδιότητες (102§1).
- Οι Ο.Τ.Α. χαίρουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική μυστική ψηφοφορία (102§2).
- Η εποπτεία του κράτους στους Ο.Τ.Α. περιορίζεται αποκλειστικά στον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων και πράξεων τους (102§4). Επίσης το κράτος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει όλα εκείνα τα μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., καθώς και να τους ενισχύει οικονομικά όταν τους μεταβιβάζει δικές του αρμοδιότητες (102§5).

Ο ορισμός τού τι αποτελεί «τοπική υπόθεση», καθώς και το πώς οι σχετικές αρμοδιότητες κατανέμονται ανάμεσα σε πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α., γίνονται με νόμο. Σύμφωνα με τη γενικότερη λογική, συνήθως ο δήμος είναι αρμόδιος για τα στενά τοπικά ζητήματα και η περιφέρεια για τα ευρύτερα. Παραδείγματος χάριν, η συντήρηση των τοπικών δρόμων ή η έκδοση άδειας λειτουργίας των συνεργείων αυτοκινήτων αποτελούν αρμοδιότητες του δήμου, όμως η συντήρηση του οδικού δικτύου που συνδέει τους δήμους ή η έκδοση πιστοποιητικών καταλληλότητας για βιομηχανίες ανήκουν στην αρμοδιότητα της περιφέρειας. Η εμπειρία πάντως έχει δείξει ότι ο διαχωρισμός είναι δύσκολος, λόγω της πολυνομίας που συχνά οδηγεί σε αντικρουόμενες διατάξεις.

¹<http://el.wikipedia.org>

² <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-106/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ιστορική αναδρομή των Ο.Τ.Α.: Από τη δημιουργία τους έως σήμερα

Η συγκρότηση ενός κράτους βασισμένου στις αρχές της λαϊκής συμμετοχής και της αποκέντρωσης αποτέλεσε διακηρυκτική αρχή της Επανάστασης του 1821. Εξάλλου ο ελληνισμός κουβαλούσε μακρά αυτοδιοικητική παράδοση από την περίοδο της Τουρκοκρατίας, όταν τα τοπικά συμβούλια κι οι δημογέροντες διαχειρίζονταν το μεγαλύτερο μέρος των ζητημάτων της καθημερινής ζωής. Τα πράγματα όμως έλαβαν διαφορετική εξέλιξη μετά την απελευθέρωση. Το Ι΄ Ψήφισμα του Καποδίστρια (1828), το οποίο αποτέλεσε την πρώτη διοικητική διαίρεση της ελεύθερης Ελλάδας, δεν προέβλεπε αυτοδιοικητικούς θεσμούς. Ο συγκεντρωτισμός αυτός εντοπίζεται στην ανάγκη του Κυβερνήτη να ισχυροποιήσει την κεντρική εξουσία: η χώρα βρισκόταν ακόμη σε εμπόλεμη κατάσταση, ενώ μεγάλο μέρος της παλαιάς αυτοδιοικητικής αριστοκρατίας εμφάνιζε φυγόκεντρες τάσεις. Οι πρώτοι Ο.Τ.Α., αν και όχι με τον σύγχρονό τους χαρακτήρα, συστάθηκαν μετά την εγκαθίδρυση της μοναρχίας. Μόνο στα πρώτα δεκατρία χρόνια της βασιλείας του Όθωνα, το Βασίλειο της Ελλάδας γνώρισε τρεις βασικές νομοθεσίες: Αντιβασιλείας (1833) Άρμανσπεργκ (1836) Κωλέττη (1845).

Το σημείο-τομή στα αυτοδιοικητικά πράγματα ήταν ο νόμος του Ελευθερίου Βενιζέλου, που παραχωρούσε πλήρη αυτοδιοίκηση στους δήμους (αστικές περιοχές ή πρωτεύουσες νομών) και τις κοινότητες (αγροτικές περιοχές). Αν και δεν έπραξε κάτι αντίστοιχο στις νομαρχίες, τις οποίες διατήρησε υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, δεν είναι υπερβολή ότι ο συγκεκριμένος νόμος αποτέλεσε τη «ληξιαρχική πράξη γέννησης» των σύγχρονων πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α..

Το σχήμα του Βενιζέλου πέρασε από πολλές περιπέτειες, συνυφασμένες με την ταραχώδη πολιτική ιστορία της χώρας, αλλά η βασική λογική του παρέμεινε αναλλοίωτη έως τη δεκαετία του '90. Η επόμενη μεγάλη αλλαγή ήρθε με τον νόμο 2218/1994 της κυβέρνησης Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος καθιέρωνε την αρετή νομαρχιακή αυτοδιοίκηση: αρχής γενομένης από τις τοπικές εκλογές εκείνου του έτους, τα όργανα διοίκησης των νομαρχιών εκλέγονταν με άμεση ψηφοφορία, τα δε νομικά τους πρόσωπα μετατρέπονταν σε δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α.. Ακολούθησε λίγα χρόνια αργότερα ο Καποδίστριας της κυβέρνησης Σημίτη (Ν. 2539/1997), ο οποίος μετέβαλε τα διοικητικά όρια των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. μέσω συνενώσεων, αφήνοντας όμως ανέπαφο τον θεσμικό χαρακτήρα τους.

Η σημερινή μορφή των Ο.Τ.Α. είναι αποτέλεσμα του Καλλικράτη (κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου, Ν. 3852/2010), ο οποίος συνένωσε περαιτέρω τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και κατήργησε τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, αντικαθιστώντας τις ως δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α. από τις περιφέρειες. Οι τελευταίες υπήρχαν και προ Καλλικράτη, δεν αποτελούσαν όμως Ο.Τ.Α., αλλά μέρος της περιφερειακής διοίκησης του κράτους στο πλαίσιο της αποκέντρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η Συνταγματικότητα του νέου νόμου για την τοπική αυτοδιοίκηση³

Το ισχύον Σύνταγμα αφιερώνει δύο άρθρα, στο κεφάλαιο που τιτλοφορείται “Οργάνωση της διοίκησης”, που αποτελούν και το υπόβαθρο για την λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα :

Άρθρο 101: “1. Η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα. 2. Η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες. 3. Τα περιφερειακά όργανα του Κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Τα κεντρικά όργανα του Κράτους εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων όπως ο νόμος ορίζει. Ερμηνευτική δήλωση: Ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρά κανονιστικά έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιώτικων περιοχών.”

Άρθρο 102: “1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος ορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους. 2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. 3.....4. Το Κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται όπως ο νόμος ορίζει.....”.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η τοπική αυτοδιοίκηση με όλη την ιστορικότητα που συνοδεύει την λειτουργία της αποτελεί συνταγματικά κατοχυρωμένο θεσμό. Αυτό σημαίνει ότι οι επεμβάσεις του κοινού νομοθέτη (Βουλή, Υπουργοί κλπ) δεν είναι δυνατό να απόσχουν από το σύστημα οργάνωσής της που κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα. Πρέπει να διασαφηνιστεί στο σημείο αυτό ο όρος αυτοδιοίκηση. Με τον όρο αυτό χαρακτηρίζεται γενικά μια κατηγορία μορφών διοικητικής οργάνωσης με κοινό χαρακτηριστικό ένα βαθμό νομικής και πολιτικής αυτοτέλειας απέναντι στην κρατική εξουσία. Ο νομικός τρόπος για την διασφάλιση αυτής της αυτοτέλειας είναι η δημιουργία ενός ξεχωριστού από το κράτος, υποκειμένου δικαίου με σημείο αναφοράς ένα συγκεκριμένο χώρο ή μια συγκεκριμένη κοινωνική ύλη. Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης έχει ως βασική οργανωτική του μορφή το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το οποίο έχει διοικητικές αρμοδιότητες και είναι υποκείμενο

³ Δ. Τσάτσος, Συνταγματικό Δίκαιο, τόμος Β. Σελ. 397

δικαιωμάτων και υποχρεώσεων (π.χ. ασκείται αγωγή κατά Ο.Τ.Α. για ζημία που προξένησαν τα όργανά του).

Με βάση αυτή την οργανωτική δομή, η οποία συνάγεται από το σύνταγμα, αφού το ίδιο δεν καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα οργανωθεί η αυτοδιοίκηση, οι οργανισμοί έχουν το τεκμήριο αρμοδιότητας επί των τοπικών υποθέσεων. Παράλληλα όμως με την τοπική αυτοδιοίκηση, δρα και η κρατική εξουσία, κατά το αποκεντρωτικό σύστημα. Στο σημερινό σύστημα μετά την ισχύ του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87), ο περιφερειάρχης έχει αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειας που συνάπτονται με την κρατική διοίκηση και δεν αποτελούν υποθέσεις "τοπικού ενδιαφέροντος". Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του Συντάγματος προκύπτει άλλωστε ότι η κρατική εξουσία δεν μένει αμέτοχη του όλου συστήματος αλλά έχει την γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι είναι δυνατό ορισμένες υποθέσεις ή κατηγορίες υποθέσεων τοπικού χαρακτήρα να αφαιρεθούν με νόμο από τους Ο.Τ.Α. και να ανατεθούν σε όργανα της κρατικής διοίκησης ή και αντίστροφα αρμοδιότητες που συνιστούν αποστολή του Κράτους να ανατίθενται σε Ο.Τ.Α.. Είναι πλούσια η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας σε υποθέσεις όπου χρειάστηκε να οριοθετηθεί ο όρος "τοπική υπόθεση", η δε συνταγματική διάταξη κάνει λόγο για "τεκμήριο" αρμοδιότητας που σημαίνει ότι σε περίπτωση μη πρόβλεψης από το νόμο, αυτή θα ασκηθεί από τον Ο.Τ.Α. όταν η υπόθεση χαρακτηρίζεται ως "τοπικού ενδιαφέροντος".

Ήδη το Συμβούλιο της Επικρατείας στην απόφασή του 545/2001,⁴ που εκδόθηκε κατόπιν ασκήσεως αναίρεσης σε απόφαση Διοικητικού Εφετείου, είχε την ευκαιρία να ασχοληθεί με το ν. 2539/1997 (σχέδιο Καποδίστριας) και είχε δεχθεί τα εξής ως προς την συνταγματικότητα των διατάξεων εκείνων που αφορούσαν την κατάργηση κοινοτήτων και τη συνένωσή τους σε ενιαίους Δήμους:⁵

Ενόψει των ανωτέρω πορισμάτων της νομολογίας, συνάγεται λογικά το συμπέρασμα, ότι το βασικό κριτήριο για την κατάργηση ή συγχώνευση των Ο.Τ.Α. είναι να επιτυγχάνεται ο μέγιστος βαθμός αποτελεσματικότερης διοίκησης των τοπικών υποθέσεων και να παρουσιάζουν αυτές ομοιομορφία σε σχέση με την έκταση της επιβαλλόμενης διεύθυνσης ενός Ο.Τ.Α.. Το στοιχείο δηλαδή της τοπικότητας είναι αυτό που εξυπηρετεί η αυτοδιοίκηση και αυτό άλλωστε που ήθελε να διαφυλάξει και ο συνταγματικός νομοθέτης.⁶

⁴ <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-106/>

⁵ Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, σελ. 322.

Χρυσανθάκης, Χ (2007) Εισηγήσεις Συνταγματικού Δικαίου: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη

⁶

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο Ρόλος και η Σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στη διεθνή βιβλιογραφία καθώς επίσης και στην πολιτική πρακτική των περισσότερων χωρών η έννοια της αποκέντρωσης και τα προβλήματα που σχετίζονται μ' αυτή βρίσκονται τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνιολογικών αναζητήσεων και προβληματισμών. Μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, η επιτακτική ανάγκη για ανασυγκρότηση των διαφόρων κρατών και για ανόρθωση των οικονομιών τους σε συνδυασμό με τις επικρατούσες τότε αντιλήψεις οδήγησαν στην επιλογή ενός προτύπου ανάπτυξης, το οποίο βασιζόταν σε έναν από τα πάνω σχεδιασμό της εφαρμοζόμενης πολιτικής.

Η επιλογή αυτή αντανάκλασε μορφές διοικητικής συγκρότησης θεσμών και δομών εξαιρετικά συγκεντρωτικών και μια κοινωνική συνείδηση αντίστοιχα διαμορφωμένη. Τα αποτελέσματα που είχε το πρότυπο αυτό ανάπτυξης είναι γνωστά. Από τη μία πλευρά πέτυχε υψηλούς ρυθμούς αύξησης του Εθνικού Εισοδήματος, συνέβαλε στη (μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα) ανασυγκρότηση των κρατών και στην εδραίωση του κράτους πρόνοιας.⁷

Από την άλλη όμως πλευρά, αυτή η ίδια η διαδικασία της ανάπτυξης δημιούργησε μια σειρά από νέα φαινόμενα με έντονα αρνητικές παρενέργειες των οποίων ο σωρευτικός χαρακτήρας έχει δημιουργήσει εκρηκτικά προβλήματα που απαιτούν άμεσες και ριζικές λύσεις. Για παράδειγμα όξυνε τις περιφερειακές ανισότητες, συνέβαλε στο γιγαντισμό των πόλεων, στην αλλοτρίωση των πολιτών και στην υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, στην υποβάθμιση της υπαίθρου, στη δημιουργία μονοπωλιακών ή ολιγοπωλιακών μορφών αγοράς και στη δημιουργία ενός γραφειοκρατικού κράτους το οποίο λειτουργεί αναποτελεσματικά. Αυτό όμως που είναι πιο σημαντικό είναι ότι το συγκεκριμένο μοντέλο ανάπτυξης και οι συγκεντρωτικές μορφές διοίκησης που αντιστοιχούν σ αυτό έχουν χάσει την προωθητική τους δύναμη και έχουν εξαντλήσει τη δυναμική τους. Όλο και περισσότερο διαπιστώνεται μια σύγκρουση των αναγκών για ανάπτυξη και της δημοκρατίας με τις δομές και τους θεσμούς που επικρατούν. Η τεχνολογική πρόοδος που χαρακτηρίζει την εποχή μας και τα άλματα που παρατηρούνται σε τομείς, όπως είναι η πληροφορική, οι μεταφορές και οι επικοινωνίες, σε συνδυασμό με την ανάγκη αντιμετώπισης των νέων οικονομικών και κοινωνικών φαινομένων που αναφέρθηκαν πιο πάνω, επιτρέπουν ή επιβάλλουν την υιοθέτηση ενός άλλου προτύπου ανάπτυξης, ανθρωποκεντρικού, που να απαντά δυναμικά στα σύγχρονα προβλήματα της κοινωνίας, να δίνει σημασία στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και να στηρίζεται σε αρχές όπως είναι ο δημοκρατικός προγραμματισμός, η κοινωνική συμμετοχή, ο κοινωνικός έλεγχος και η αποκέντρωση.

⁷ <http://www.aftodioikisi.gr/tag/ota>

Η «αποκέντρωση» αποτελεί έννοια πολύπλευρη και πολυδιάστατη, γιατί η σημασία της δεν αφορά μόνο την οργανωτική δομή αλλά έχει έννοια πολιτική. Από αυτή την άποψη το περιεχόμενό της διαφοροποιείται ανάλογα με την πλευρά από την οποία εξετάζεται και σύμφωνα με την ιδεολογία του κάθε μελετητή. Ειδική επιτροπή που συστάθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη προσπάθησε να συνθέσει τις διάφορες απόψεις και όρισε ότι «αποκέντρωση είναι η μεταβίβαση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων από το κέντρο στην περιφέρεια, είτε με τη μεταβίβασή τους με νόμο στις μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή στους λοιπούς τοπικούς Οργανισμούς ειδικής αρμοδιότητας, είτε με την αποσυγκέντρωση, δηλαδή την παροχή εξουσιοδότησης προς τα περιφερειακά κρατικά όργανα για λήψη αποφάσεων πάνω σε θέματα τοπικής σημασίας». Παρά την προσπάθεια που έγινε να περιληφθούν στον πιο πάνω ορισμό πάρα πολλά στοιχεία, είναι προφανές ότι ένας και μοναδικός ορισμός είναι αδύνατο να υπάρξει. Αυτό όμως για το οποίο υπάρχει γενική αποδοχή είναι σχέση αμφίδρομη και δυναμική, γιατί το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ζούμε μεταβάλλεται διαρκώς και με γρήγορους ρυθμούς. Με την έννοια αυτή, η σχέση μεταξύ Κεντρικής Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να υπόκειται σε συνεχείς αναθεωρήσεις και αναπροσαρμογές. Παράλληλα, για να λειτουργήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεσματικά σαν ουσιαστικός μοχλός της ανάπτυξης και της δημοκρατίας πρέπει η σχέση της με την Κεντρική Διοίκηση να είναι πάντα σαφής και αντιληπτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ανάδειξη των τοπικών αρχών-Συνολική θεώρηση

Η Ελλάδα είναι η 10^η μεγαλύτερη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η 9^η σε πληθυσμό. Πρόκειται για μία χώρα με ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά ιδίως λόγω του Αρχιπελάγους της με τα 2000 περίπου νησιά, εκ των οποίων τα 227 είναι κατοικημένα.

Η Ελλάδα είναι ένα ενιαίο κράτος με πολίτευμα την κοινοβουλευτική δημοκρατία. Σύμφωνα με το Σύνταγμα που υιοθετήθηκε το 1975, το κράτος οργανώνεται κατά το αποκεντρωτικό σύστημα (άρθρο 101), ενώ παράλληλα με τις διατάξεις του κατοχυρώνεται η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της τοπικής αυτοδιοίκησης (άρθρο 102). Με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 ορίζεται ότι «η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων» (παρ. 1 άρθρου 102).

Η οργάνωση του ελληνικού κράτους βασίστηκε στο ναπολεόντειο μοντέλο που μεταφυτεύθηκε σε αυτό από τη σύστασή του το 1832. Μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του '80 το ελληνικό κράτος παρέμενε εξαιρετικά συγκεντρωτικό. Η κατάσταση αυτή άρχισε να αλλάζει με την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1981. Έξι χρόνια μετά την ένταξη, το 1987, συστήνονται 13 προγραμματικές περιφέρειες και το 1989 η Βουλή κυρώνει τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (6 Σεπτεμβρίου 1989). Η Ελλάδα έχει διατυπώσει επιφυλάξεις ως προς τα άρθρα 5, 7 παρ. 2, 8 παρ. 2 και 10 παρ. 2 του ΕΧΤΑ.

Το 1994 οι παλιές νομαρχίες, οι οποίες αποτελούσαν την αποκεντρωμένη δομή του κράτους για 160 χρόνια, μετατράπηκαν σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης β' βαθμίδας με αιρετές αρχές (νομάρχης, νομαρχιακό συμβούλιο). Το 1997 τέθηκε σε εφαρμογή ένα σημαντικό μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα με το ν.2539/1997 (Σχέδιο Καποδίστριας) με το οποίο συνενώθηκαν 5.825 δήμοι και κοινότητες σε 1.034. Τον ίδιο χρόνο με το ν.2503/1997 επανακαθορίζονται οι λειτουργίες των προγραμματικών περιφερειών που μετατρέπονται σε βασική αποκεντρωμένη δομή του κράτους, με επικεφαλής το γενικό γραμματέα, ο οποίος διορίζεται από την κυβέρνηση.

Το 2010 ο διοικητικός χάρτης της χώρας άλλαξε ριζικά με μία σαρωτική μεταρρύθμιση που έγινε πράξη με την εφαρμογή του ν.3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης): Οι αποκεντρωμένες περιφέρειες έγιναν 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις, οι 52 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις καταργήθηκαν και τη θέση τους πήραν 13 αιρετές περιφέρειες, ενώ οι 1.034 δήμοι και κοινότητες συγχωνεύτηκαν σε 325 δήμους. Οι αιρετές αρχές των νέων αυτοδιοικητικών θεσμών προέκυψαν από τις εκλογές του 2010 ενώ το νέο μεταρρυθμιστικό σχέδιο τέθηκε σε ισχύ από 1/1/2011.

Οι δημοτικές και περιφερειακές αρχές εκλέγονται κάθε 5 χρόνια με άμεση, καθολική ψηφοφορία. Η εκλογή γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο δήμος διοικείται από:

- Το δήμαρχο

- Το δημοτικό συμβούλιο
- Την οικονομική επιτροπή
- Την επιτροπή ποιότητας ζωής (σε δήμους >10.000 κατ.)
- Την εκτελεστική επιτροπή

Το δημοτικό συμβούλιο είναι το κατεξοχήν βουλευόμενο όργανο του δήμου και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του.

Η οικονομική επιτροπή αποτελείται από δημοτικούς συμβούλους και έχει ως αρμοδιότητα την παρακολούθηση και τον έλεγχο της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Η επιτροπή ποιότητας ζωής είναι επίσης επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου, η οποία έχει αποφασιστικές και εισηγητικές αρμοδιότητες σε θέματα ποιότητας ζωής, περιβαλλοντικά και πολεοδομικά.

Το δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι, οι οποίοι είναι σύμβουλοι της πλειοψηφίας που ορίζει ο δήμαρχος. Σε δήμους που έχουν περισσότερους από έναν αντιδήμαρχους, συνιστάται εκτελεστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν ο δήμαρχος και οι αντιδήμαρχοι παρακολουθεί την εφαρμογή της δημοτικής πολιτικής σε όλους τους τομείς έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού, καταρτίζει και εισηγείται το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη υλοποίησής του, διατηρώντας εισηγητικές και συντονιστικές αρμοδιότητες (υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα).

Μετά τη μεταρρύθμιση του 2010 καθιερώθηκαν και σημαντικοί νέοι **θεσμοί διαβούλευσης και διαφάνειας:**

- Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης
- Συμπαράστατης του Δημότη και της Επιχείρησης
- Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών
- Συνέλευση κατοίκων τοπικής κοινότητας
- Υποχρεωτική ανάρτηση αποφάσεων στο διαδίκτυο

Ως προς τη **συμμετοχή των πολιτών**, σημειώνεται ότι ο θεσμός του τοπικού δημοψηφίσματος προβλέπεται νομοθετικά από το 2006, ωστόσο δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη. Προβλέπεται και υλοποιείται όμως η **συμμετοχή των χρηστών** σε ορισμένα νομικά πρόσωπα που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες (λ.χ. προστασία παιδικής ηλικίας, ηλικιωμένων, κ.ά.).

Το κράτος ασκεί εποπτεία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας (άρθρο 102 παρ. 4). Η διοικητική εποπτεία ασκείται στις πράξεις των Ο.Τ.Α. και στα πρόσωπα που αποτελούν τα όργανά τους. Η εποπτεία επί των πράξεων ασκείται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας, ανεξάρτητο όργανο, η δε εποπτεία επί των προσώπων (πειθαρχικός έλεγχος) ασκείται επίσης από τον Ελεγκτή Νομιμότητας, εκτός από την περίπτωση της παύσης για λόγους δημοσίου συμφέροντος των δημοτικών ή περιφερειακών αιρετών, οπότε ασκείται από τον Υπουργό Εσωτερικών. Επιπλέον ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί να επιβάλλει τις ποινές της αργίας και της έκπτωσης σε αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης εάν αυτά παραβούν το καθήκον τους.

Οι δήμοι σήμερα ασκούν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων οι οποίες εντάσσονται στους ακόλουθους τομείς:

- Ανάπτυξης
- Περιβάλλοντος
- Ποιότητας ζωής των πολιτών και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων
- Απασχόλησης
- Κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης
- Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού
- Αγροτικής Ανάπτυξης, Κτηνοτροφίας, Αλιείας
- Πολιτικής προστασίας και Κρατικών Υποθέσεων

Στο πεδίο ευθύνης των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ μεταφέρθηκαν σταδιακά τις τελευταίες δεκαετίες αρμοδιότητες που αποτελούσαν αποστολή του κράτους, και ειδικότερα

- Οι προνοιακές δράσεις (προγράμματα κοινωνικής μέριμνας και φροντίδας)
- Η σύσταση και λειτουργία βρεφονηπιακών-παιδικών σταθμών
- Η πολιτική προστασία
- Η συντήρηση σχολικών μονάδων και οι σχολικές επιτροπές
- Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)
- Τα λιμενικά ταμεία
- Τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος
- Η δημοτική αστυνομία

Οι δήμοι στην Ελλάδα μπορούν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους με:

- Συμβάσεις διαδημοτικής και διαβαθμιδικής συνεργασίας (άρθρο 99 ν.3852/2010)
- Συμβάσεις συνεργασίας φορέων ΤΑ ειδικά για εκτέλεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, επίσης για βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και προστίμων (223 ΔΚΚ)
- Συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα για την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών (224 ΔΚΚ)
- Προγραμματικές Συμβάσεις

- Σύσταση δημοτικού συνδέσμου
- Διοικητική υποστήριξη (άρθρο 95 παρ. 2 ν.3852/2010) από άλλο μεγαλύτερο δήμο

Σημειώνεται ότι από τις παραπάνω μορφές, οι πλέον διαδεδομένες είναι εκείνες των προγραμματικών συμβάσεων και της διοικητικής υποστήριξης (από το 2011), ενώ αντίθετα η διάδοση των άλλων μορφών παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη.

Οι δήμοι προκειμένου να ασκήσουν αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές τους μπορούν επίσης να συστήνουν νομικά πρόσωπα. Κάθε δήμος μπορεί να έχει έως 2 ΝΠΔΔ

- 1 ΝΠΔΔ για τους τομείς κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας
 - 1 ΝΠΔΔ για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος
- Από την 1.1.2011 οι νέοι δήμοι μπορεί να έχουν μόνο τις ακόλουθες επιχειρήσεις:
 - μία (1) κοινωφελή επιχείρηση
 - μία (1) δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης
 - μία (1) επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες επιχειρήσεις στους συνενωμένους δήμους και
 - μία (1) δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 ΚΔΚ (μονομετοχική για αξιοποίηση περιουσίας), εφόσον είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρείες στους συνενούμενους δήμους.

Επίσης, οι νέοι Δήμοι μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε άλλες ΑΕ εφόσον αυτές είχαν συσταθεί πριν την ισχύ του Ν. 3870/2010.

Μέχρι την μεταρρύθμιση του «Καλλικράτη», οι δήμοι διέθεταν πολλές χιλιάδες νομικά πρόσωπα και επίσης χιλιάδες επιχειρήσεις. Με αυτό τον οργανωτικό κατακερματισμό ματαιώνονταν η διαφάνεια και η λογοδοσία, ενώ σε πολλές περιπτώσεις γινόταν σπατάλη πόρων και αδικαιολόγητα πολλές προσλήψεις προσωπικού. Έτσι, μετά τη μεταρρύθμιση, οι δήμοι αναγκάστηκαν να μειώσουν ριζικά τον αριθμό των νομικών τους προσώπων και των επιχειρήσεών τους, σε μια προσπάθεια εξορθολογισμού του χαώδους οργανωτικού τοπίου που είχε δημιουργηθεί στη τοπική αυτοδιοίκηση.

Ως προς τα **οικονομικά της αυτοδιοίκησης**, σημειώνεται ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες επιχορηγούνται με πόρους που τους μεταβιβάζονται από τον κρατικό προϋπολογισμό ως ακολούθως:

Περιφέρειες

- Το 4% από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

- Το 2,40% από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π)

Δήμοι

- Το 20% από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)
- Το 12% από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)
- Το 50% από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας

Συνολικά, η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα δαπανά μόλις το 2,8% του ΑΕΠ και συγκεντρώνει το 5,6% των δημοσίων δαπανών. Ως προς τα έσοδα, οι δήμοι διαθέτουν ίδιους πόρους σε ποσοστό μεγαλύτερο από το 30%, ενώ το σύνολο σχεδόν των εσόδων των περιφερειών προέρχεται από κρατικές επιχορηγήσεις.

Swot ανάλυση

Εσωτερικό Περιβάλλον	Εξωτερικό Περιβάλλον
Δυνατά Σημεία	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Μικρός αριθμός δήμων με λειτουργικό μέγεθος • Ενίσχυση συμμετοχής πολιτών στη λήψη αποφάσεων • Ενίσχυση αρμοδιοτήτων • Σημαντικοί νέοι θεσμοί διαφάνειας 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικός τουριστικός προορισμός • Ευρωπαϊκοί πόροι • Ευνοϊκό ευρωπαϊκό και εθνικό περιβάλλον για την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης • Ανάπτυξη ήπιων μορφών ενέργειας και βιολογικής γεωργίας • Υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού
Αδύνατα Σημεία	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> • Συγκεντρωτική παράδοση ελληνικού κράτους • Πελατειακές σχέσεις • Προβλήματα διαφθοράς 	<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομική κρίση στην Ευρώπη και διεθνής χρηματο-πιστωτική κρίση • Σημαντικά προβλήματα ως προς την ενσωμάτωση των ξένων μεταναστών • Ασφυκτικοί έλεγχοι και δημοσιονομική ασφυξία • Οικονομική ύφεση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

6.1 Τα εκλογικά συστήματα για την ανάδειξη των Δημοτικών και Κοινοτικών αρχών

Εποπτεία και Συστήματα Ελέγχου

Το άρθρο 118 «Περί συστάσεως των Δήμων» του νόμου 1833, καθιέρωνε τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων του δημοτικού συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου είχαν κύρος και ενεργούνταν μετά την άπρακτη πάροδο δεκαπενθήμερης προθεσμίας.

Το άρθρο 43 του νόμου ΔΝΖ' του 1912 κατάργησε το προληπτικό αυτό έλεγχο και προέβλεπε ότι οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α. κηρύσσονταν "αφ' εαυτών εκτελεστέ" μετά την πάροδο νόμιμης προθεσμίας τριάντα ημερών. Η απαγγελία της ακυρότητας γινόταν από το νομάρχη μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την παραλαβή της απόφασης. Η ακυρότητα μπορούσε να προκληθεί από κάθε εκλογέα ή έχοντα έννομο συμφέρον με προσφυγή στο νομάρχη μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την τοιχοκόλληση της απόφασης.

Το 1954 η προθεσμία αυτή μειώθηκε, ενώ καθιερώθηκε ο κατασταλτικός έλεγχος των πράξεων των συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α., των οποίων οι πράξεις ήταν πλέον άκυρες εφόσον αντέκειντο στο νόμο. Έως το 1984, οι πράξεις των Ο.Τ.Α. δεν ήταν άμεσα εκτελεστές. Ο νομάρχης έλεγχε τις πράξεις των Ο.Τ.Α. και αν διαπίστωνε παρανομία, κήρυσσε την πράξη αυτεπάγγελτα άκυρη. Με το νόμο 1416/1984, καταργήθηκε το σύστημα της αναστολής της εκτελεστικότητας και προβλέφθηκε ότι οι πράξεις των Ο.Τ.Α. είναι εκτελεστές αφότου εκδοθούν.

Ο νομάρχης ακύρωνε αυτεπάγγελτα τις πράξεις των Ο.Τ.Α., μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι ημερών αφότου λάμβανε τις πράξεις αυτές μαζί με τα έγγραφα στοιχεία που ήταν αναγκαία για τη νόμιμη έκδοσή τους. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής, ο νομάρχης δεν μπορούσε να ελέγξει την πράξη. Το άρθρο 102 παρ. 5 του Συντάγματος αναφέρει ότι το «Κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία».⁸

Η Κρατική αυτή εποπτεία, με την ευρεία έννοια περιλαμβάνει τη νομοθετική, τη διοικητική και τη δικαστική εποπτεία. Ο όρος κρατική εποπτεία νοείται με τη στενή έννοια της διοικητικής εποπτείας.

Νομοθετική Δικαστική και Διοικητική εποπτεία

Με τον όρο «νομοθετική εποπτεία» νοείται το δικαίωμα του Κράτους να ρυθμίζει, μέσω της νομοθετικής λειτουργίας, την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου. Η νομοθετική εποπτεία διακρίνεται και από τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, ο οποίος ασκείται στο πλαίσιο της νομοθετικής λειτουργίας. Ο κοινοβουλευτικός ή πολιτικός έλεγχος αποτελεί εξωτερική μορφή

⁸ Τσουντας, Κ, Τριανταφυλλοπούλου, Αθ (2009) Η Οργάνωση και οι Λειτουργίες της Κεντρικής Διοίκησης & της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ελέγχου της δημόσιας διοίκησης, όπου η Βουλή ελέγχει έμμεσα τους Ο.Τ.Α. Το νομοθετικό όργανο του κράτους δεν έχει δυνατότητα επίβλεψης του τρόπου διοίκησης των τοπικών οργανισμών, μέσα στα όρια του νόμου, και δεν έχει επίσης τη δυνατότητα να εξακριβώσει και να τιμωρήσει τις διάφορες παράνομες ενέργειες.

Με τον όρο «δικαστική εποπτεία» νοείται το δικαίωμα του Κράτους να ελέγχει μέσω των δικαστικών άρχων του, την από μέρους των Ο.Τ.Α. τήρηση των νόμων. Η «διοικητική εποπτεία» ασκείται από τα άμεσα ή από τα έμμεσα κρατικά όργανα και συνιστά διαρκή έλεγχο των οργάνων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή άλλων αυτοδιοικούμενων οργανισμών. Έχει σκοπό να εξασφαλίσει αφενός τη κανονική και αποδοτική λειτουργία των τοπικών οργανισμών και αφετέρου τη διατήρηση τη κρατικής ενότητας και συνέχειας του Κράτους. Η εποπτεία συνιστά άσκηση διοικητικής αρμοδιότητας, αποτελεί καθήκον της εποπτεύουσας αρχής και παρανομεί εφόσον δεν την ασκεί. Μεταξύ διαφορετικών βαθμίδων αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται διοικητική εποπτεία.

Ο ιδρυτικός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης νόμος (2218/94) κατήργησε τον έλεγχο σκοπιμότητας και των αυτεπάγγελτο έλεγχο του Νομάρχη, αναθέτοντας την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α., σε ανεξάρτητη τριμελή επιτροπή. Η σύνθεση της επιτροπής ήταν:

- α) Δύο Δημόσιοι Υπάλληλοι και
- β) Ένας Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Οι Τριμελείς Επιτροπές συνιστώνται στην έδρα κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Στην επιτροπή αυτή μπορεί να προσφύγει, οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον και κάθε δημότης για τις πράξεις των Ο.Τ.Α. Επίσης, επιλαμβάνεται επί προσφυγών τόσο κατά των πράξεων των συλλογικών οργάνων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των νομικών της προσώπων, όσο και προσφυγών κατά των οργάνων των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων. Κατά των αποφάσεων (πράξεων) της Επιτροπής, επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Υπουργού, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3200/1955. Το ίδιο ισχύει και για τις πράξεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

6.2 Προσόντα εκλογιμότητας⁹

1. Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών.

2. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί και ο πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο ομογενής και ο νομίμως διαμένων αλλοδαπός υπήκοος τρίτων χωρών, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3838/ 2010 (ΦΕΚ 49 Α), εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του

⁹ Αντώνης Μακρυδημήτρης, Δημόσια Διοίκησης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2010, σελ 242

κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών και έχει την ικανότητα να εκλέγει, σύμφωνα και με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

(άρθρο 13 νόμου 3852/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 87 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης)

Κωλύματα και ασυμβίβαστα

1. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας:

α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών.

β) Γενικοί Γραμματείς και υπάλληλοι των δήμων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εάν υπηρετούν, καθώς και δημοτικοί συμπαραστάτες, στους δήμους όπου υπηρετούν.

γ) Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλουν υποψηφιότητα.

δ) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των δήμων που συνενώνονται στο νέο δήμο που προκύπτει από τη συνένωση.

ε) Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ..

στ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στους δήμους, στους οποίους έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

2. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, κατόπιν αμετάκλητης καταδίκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 236 του παρόντος. Το κώλυμα αυτό ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης δημοτική περίοδο.

3. Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας: α. Όποιοι συνδέονται με το δήμο ή τα νομικά τους πρόσωπα, εκτός από τους συνδέσμους, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης δημοτικού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως.

β. Γενικοί Διευθυντές, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές,

μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιρειών, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρείες υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κεφαλαίου της εταιρείας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιρειών και κοινοπρακτούντα πρόσωπα, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης. Αν δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων.

4. Η ιδιότητα και το αξίωμα του δημάρχου, του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας ή η κατοχή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβιβάστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργημάτων τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 16για: α) τους δικηγόρους και συμβολαιογράφους, β) τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη Επιστημονικού Προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.

5. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς δημοτικών ακινήτων, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.

6. Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους της διοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με το δήμο με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους.

7. Το κώλυμα που προβλέπεται στις περιπτώσεις α' έως και δ' της παραγράφου 1 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Η παραίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο πρωτοδικών, ο οποίος την υποβάλλει αμέσως στην αρχή που είναι αρμόδια να την αποδεχθεί. Η παραίτηση θεωρείται ότι γίνεται δεκτή από την επίδοσή της και δεν ανακαλείται. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων που προβλέπει η παράγραφος 1 ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν. Τα πρόσωπα της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 που παραιτήθηκαν πρέπει επιπροσθέτως να μην έχουν υπηρετήσει στα διοικητικά όρια του δήμου που υποβάλλουν υποψηφιότητα μέσα σε χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) μηνών πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Το πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου δεν ισχύει για τους θρησκευτικούς λειτουργούς.

8. Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβιβάστου και την έκπτωση από το αξίωμα εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45 του παρόντος, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος.

9. Υποψηφιότητα και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται.

10. Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας αιρετού του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης αποκλείεται.

11. Στους δήμους που συνιστώνται με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου τα ανωτέρω κωλύματα και ασυμβίβαστα συντρέχουν στα πρόσωπα που πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις στην εδαφική περιφέρεια του νέου δήμου.

12. Για τους υποψηφίους στις δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010 ισχύουν αποκλειστικά τα κωλύματα του άρθρου 29 του Κ.Δ.Κ. στα διοικητικά όρια της εκλογικής τους περιφέρειας. Στην παρ. 12 του άρθρου 14 προστίθεται εδάφιο, ως εξής: “Ειδικά για τους υποψηφίους στις εκλογικές περιφέρειες της περίπτωσης γ’ του άρθρου 25 τα κωλύματα του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν για τα διοικητικά όρια του δήμου.” (άρθρο 18 παράγραφος 10 νόμου 3870/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 138)

(άρθρο 14 νόμου 3852/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 87 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης)

Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών

1. Δεν μπορούν να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων εκείνοι που είναι, από οποιαδήποτε αιτία, οφειλέτες του δήμου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του δήμου, καθώς και της δημοτικής επιχείρησης ύδρευσης και αποχέτευσης του (Δ.Ε.Υ.Α.) και των δημοτικών κοινοφελών επιχειρήσεων του.

2. Αν οφειλέτης του δήμου ή των νομικών προσώπων της προηγούμενης παραγράφου εκλεγεί δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκατάστασης των νέων δημοτικών αρχών.

3. Αν τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνουν οφειλέτες του δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων μετά την εκλογή τους, οφείλουν να εξοφλήσουν την οφειλή τους μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβαν γνώση αυτής ή σε περίπτωση άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφότου εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Αν η εξόφληση των οφειλών του άρθρου αυτού δεν γίνει μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, εκτός από την περίπτωση διακανονισμού της οφειλής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εκπίπτουν από το αξίωμά τους. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφασή του, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα, εφόσον υποβληθεί σχετική ένσταση από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 247 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 50 του παρόντος.

4. Στις οφειλές των προηγούμενων παραγράφων εμπίπτουν και αυτές που βεβαιώνονται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων, που συνενώνονται με το άρθρο 1 του παρόντος ή των νομικών τους προσώπων της παραγράφου 1.

(άρθρο 15 νόμου 3852/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 87 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης)

6.3 Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων

Στα ψηφοδέλτια για τις περιφερειακές εκλογές θα υπάρχουν υποψήφιοι περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες (κατά νομό) και περιφερειακοί σύμβουλοι ο αριθμός των οποίων καθορίζεται ανάλογα με τον πληθυσμό της εκάστοτε περιφέρειας, έτσι όπως ορίζεται από την τελευταία απογραφή. Η εκλογή του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειάρχων περιφερειακών ενοτήτων (νομών) και των μελών του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς, και ως εκ τούτου αποκλείονται υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών.

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει έναν υποψήφιο περιφερειάρχη, τους υποψηφίους αντιπεριφερειάρχες σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των περιφερειακών ενοτήτων(νομών), και υποψηφίους περιφερειακούς συμβούλους σε αριθμό ίσο, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, με δυνατότητα προσαύξησης του αριθμού αυτού μέχρι πενήντα τοις εκατό (50%). Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

Ο Καλλικράτης προβλέπει ότι «το περιφερειακό συμβούλιο αποτελείται από 41 μέλη σε περιφέρειες με πληθυσμό έως 300.000 κατοίκους, 51 μέλη σε περιφέρειες με πληθυσμό από 300.001 έως 800.000 κατοίκους, 71 μέλη σε περιφέρειες άνω των 800.000 κατοίκων. Τα περιφερειακά συμβούλια Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αποτελούνται από 101 μέλη.

Ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων

Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει εκτός του υποψηφίου δημάρχου, υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους κατ' ελάχιστο αριθμό ίσο με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας. Επομένως, ο ελάχιστος και ο μέγιστος αριθμός των υποψηφίων κάθε συνδυασμού διαμορφώνεται ως ακολούθως: Α) Υποβολή υποψηφιοτήτων για το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου σε νέο Δήμο, ο οποίος αποτελεί ενιαία εκλογική περιφέρεια

Δήμοι (πληθυσμός)	Ελάχιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων	Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων
Έως και 2.000	13	20
2.001-5.000	17	26
5.001-10.000	21	32
10.001-30.000	27	41
30.001-60.000	33	50
60.001-100.000	41	62

Β) Υποβολή υποψηφιοτήτων για το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου σε Δήμο με εκλογικές περιφέρειες

Στους Δήμους, που διαιρούνται σε διακριτές εκλογικές περιφέρειες, οι οποίες συμπίπτουν είτε με το συνεννούμενο σημερινό ΟΤΑ είτε με τα δημοτικά διαμερίσματα των δήμων με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων (περίπτωση β' & γ' άρθρου 25 Ν. 3852/2010) ο ελάχιστος και ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων δημοτικών συμβούλων των εδρών της καθεμίας εκλογικής περιφέρειας βάσει της υπ' αριθμ. 46494/ 13.8.2010 (Β' 1294) απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, διαμορφώνεται ως εξής:

Έδρες εκλογικής περιφέρειας	Ελάχιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων	Μέγιστος Αριθμός Υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων
------------------------------------	--	---

Μονοεδρική	1	3[1].
Διεδρική	2	3
Τριεδρική	3	5
Αναλογούσες κατά εκλογικές περιφέρειες έδρες	Ίσος με τις αναλογούσες κατά εκλογικές περιφέρειες έδρες	Αυξανόμενος έως 50% του αριθμού των εδρών της εκλογικής περιφέρειας

Επισημαίνεται ότι ένας συνδυασμός έχει δικαίωμα να μη δηλώσει υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες. Στην περίπτωση αυτή, για να είναι νόμιμη η δήλωση του συνδυασμού, απαιτείται να περιλαμβάνονται υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι τουλάχιστον στο $\frac{1}{2}$ του συνόλου των εκλογικών περιφερειών, στις οποίες ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας.

Για συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων

Στους δήμους που αποτελούνται από δημοτικές κοινότητες σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες συγκροτούνται συμβούλια, ανεξαρτήτως εάν αποτελούν έδρα του νέου Δήμου και ανεξαρτήτως.

Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές ο συνδυασμός περιλαμβάνει και αριθμό υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας ίσο τουλάχιστον με τον αριθμό των μελών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν. Είναι νόμιμος ο συνδυασμός όταν ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων κάθε δημοτικής κοινότητας είναι ίσος με τα $\frac{3}{5}$ του αριθμού των μελών του συμβουλίου της.

Συγκεκριμένα:

Δημοτικές Κοινότητες (πληθυσμός)	Συμβούλιο	Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας	Μέγιστος αριθμός υποψηφίων συμβούλων δημοτικής κοινότητας
Έως 10000	5μελές	3	6
10001-50000	11μελές	7	12
50001 και άνω	15μελές	9	16

Για συμβούλια τοπικής κοινότητας- Εκπροσώπους τοπικής κοινότητας.

Στους δήμους που αποτελούνται από τοπικές κοινότητες σε όλες τις τοπικές κοινότητες του Δήμου άνω των 300 κατοίκων συγκροτούνται τριμελή συμβούλια ενώ στις τοπικές κοινότητες κάτω των 300 κατοίκων εκλέγεται ένας εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας.

Επομένως στους δήμους που αποτελούνται από τοπικές κοινότητες, στις οποίες εκλέγεται συμβούλιο ο συνδυασμός περιλαμβάνει τουλάχιστον τρεις υποψήφιους τοπικούς συμβούλους για κάθε τοπική κοινότητα, με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν, ενώ νόμιμος είναι και ο συνδυασμός που έχει τουλάχιστον έναν υποψήφιο τοπικής κοινότητας.

Έτσι:

Ο αριθμός των υποψηφίων εκπροσώπων κάθε τοπικής κοινότητας με πληθυσμό έως 300 κατοίκους ορίζεται μέχρι δύο

Τοπικές Κοινότητες	Εκπρόσωπος τοπικής	Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων τοπ.	Μέγιστος αριθμός υποψηφίων τοπ.
---------------------------	---------------------------	---	--

(πληθυσμός)	κοινότητας	συμβούλων	συμβούλων
Έως 300	1	1	2

Ενώ ο ελάχιστος και ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων τοπικών συμβούλων για κάθε τοπική κοινότητα με πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων καθορίζεται ως εξής:

Τοπικές Κοινότητες (πληθυσμός)	Συμβούλιο	Ελάχιστος αριθμός υποψηφίων τοπ. συμβούλων	Μέγιστος αριθμός υποψηφίων τοπ. συμβούλων
301-2000	3μελές	1	4

Ειδικότερα, για να είναι νόμιμη η δήλωση του συνδυασμού, απαιτείται να κατέλθουν υποψήφιοι στο 1/3 του συνόλου των τοπικών κοινοτήτων που εκλέγουν τριμελή συμβούλια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της.

Ωστόσο, η μη ύπαρξη υποψηφίου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της δήλωσης του συνδυασμού.

Ποια είναι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσει ένα συνδυασμός για να είναι υποψήφιος

Η κατάρτιση των συνδυασμών για τις δημοτικές εκλογές

1. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το τυχόν όνομα και έμβλημα του συνδυασμού.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος δήμαρχος.

γ) Ακολουθούν, κατά εκλογική περιφέρεια, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι του συνδυασμού, με αλφαβητική σειρά, με σημείωση παραπλευρώς και εντός παρενθέσεως της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι.

δ) Ακολουθούν κατά δημοτική ή τοπική κοινότητα με αλφαβητική σειρά το επώνυμο και το όνομα των υποψήφιων μελών του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή των υποψήφιων εκπροσώπων τοπικής κοινότητας με αλφαβητική σειρά.

2. Η δήλωση του συνδυασμού είναι νόμιμη:

α) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι για το ένα δεύτερο (1/2) του συνόλου των εκλογικών περιφερειών και ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας.

β) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι σύμβουλοι για το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των δημοτικών κοινοτήτων και ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων κάθε δημοτικής κοινότητας είναι τουλάχιστον ίσος με τα τρία πέμπτα (3/5) του αριθμού των μελών του συμβουλίου της.

γ) Εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν υποψήφιοι σύμβουλοι για το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των τοπικών κοινοτήτων που εκλέγουν τριμελή συμβούλια και εφόσον υπάρχει τουλάχιστον ένας υποψήφιος.

Η μη ύπαρξη υποψήφιου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της δήλωσης του συνδυασμού. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της.

3. Στη δήλωση επισυνάπτεται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, καθώς και ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 14.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος και σύμβουλος δημοτικής κοινότητας, του άρθρου 2 της παραγράφου 4 του παρόντος νόμου, έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των εκατό ευρώ (100 €), πενήντα ευρώ (50 €) και πενήντα ευρώ (50 €). Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να γίνει αναπροσαρμογή των ποσών αυτών. Αντίστοιχο αποδεικτικό Δ.Ο.Υ. δεν απαιτείται για το αξίωμα του μέλους του συμβουλίου των δημοτικών κοινοτήτων του άρθρου 2 της παραγράφου 2 του παρόντος νόμου, του μέλους του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, καθώς και του τοπικού εκπροσώπου.

δ) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου συμβούλου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ότι είναι κάτοικος της περιφέρειας της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας στην οποία είναι υποψήφιος.

4. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου και υποκοριστικό αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα και τίθεται σε παρένθεση. Για τις γυναίκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου, ανεξαρτήτως με ποιο επώνυμο είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα.

5. Στη δήλωση μπορεί να ορίζεται όνομα και έμβλημα συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα σύμβολο θρησκευτικής λατρείας ή σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργάνωσης, φωτογραφία προσώπου, που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό, έμβλημα κράτους, που ίσχυε παλαιότερα ή ισχύει ακόμη, καθώς και σύμβολα ή εμβλήματα του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφίες προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό. Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις με το ίδιο όνομα ή έμβλημα, δικαίωμα χρήσης έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος. Αν γίνει παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου και η παράβαση βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη.

6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπουν οι παράγραφοι 1 και 3 του παρόντος άρθρου και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο η δήλωση είναι απαράδεκτη. Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού που προβλέπει η παράγραφος 1, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη, εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο δήμαρχο. Απαράδεκτη είναι και η εκπρόθεσμη δήλωση, καθώς και η δήλωση που περιλαμβάνει λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου.

7. Η δήλωση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία των προσώπων που την υποβάλουν ή ενός εκλογέα δημότη ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψηφίων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου δημάρχου. Στη δήλωση αυτή επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 3, καθώς και γραπτή αποδοχή του προσώπου, που προτείνεται. Μετά τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση ή την παράδοση στο αρμόδιο δικαστήριο, καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος νόμου.

(άρθρο 19 νόμου 3852/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 87 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης)

Η κατάρτιση των συνδυασμών για τις περιφερειακές εκλογές

1. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση την οποία υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το τυχόν όνομα και έμβλημα του συνδυασμού.

β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος περιφερειάρχης.

γ) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων αντιπεριφερειάρχων ανά περιφερειακή ενότητα, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου αντιπεριφερειάρχη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού σε κάθε περιφερειακή ενότητα θεωρείται υποψήφιος αντιπεριφερειάρχης. Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου **Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας** τα ανωτέρω στοιχεία και οι οικείες ενδείξεις των υποψηφίων αντιπεριφερειάρχων αναγράφονται ανά νομό. Οι υποψήφιοι αντιπεριφερειάρχες είναι επικεφαλής του συνδυασμού στην εκλογική περιφέρεια που είναι υποψήφιοι.

Στην παράγραφο 1 περίπτωση γ' του άρθρου 121, μετά τη φράση: "Ειδικά για τις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου" προστίθεται η φράση: "Ιονίων Νήσων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Θεσσαλίας". (άρθρο 18 παράγραφος 10 νόμου 3870/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 138)

δ) Στη δήλωση ακολουθούν, κατά εκλογική περιφέρεια, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι του συνδυασμού, με αλφαβητική σειρά, με σημείωση παραπλεύρως και εντός παρενθέσεως της εκλογικής περιφέρειας, στην οποία είναι υποψήφιοι.

2. Η δήλωση συντάσσεται σε απλό φύλλο χάρτου και επισυνάπτονται τα εξής δικαιολογητικά για καθέναν υποψήφιο:

α) Πιστοποιητικό εγγραφής του υποψηφίου στο δημοτολόγιο δήμου της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος.

β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής.

γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., που να αποδεικνύει κατάθεση χρηματικού ποσού εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

3. Επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί πέραν του κυρίου ονόματος του υποψηφίου και υποκοριστικό αυτού, εφόσον με αυτό είναι ευρύτερα γνωστός. Στην περίπτωση αυτή, το υποκοριστικό ακολουθεί το κύριο όνομα και τίθεται σε παρένθεση. Για τις γυναίκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρώτο επώνυμο είτε το πατρικό είτε του συζύγου, ανεξαρτήτως με ποιο επώνυμο είναι εγγεγραμμένες στην οικογενειακή τους μερίδα.

4. Ο συνδυασμός δηλώνεται νόμιμα, όταν περιλαμβάνει αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας.

5. Στη δήλωση μπορεί να ορίζεται όνομα και έμβλημα του συνδυασμού. Απαγορεύεται να ορίζεται ή να χρησιμοποιείται ως όνομα ή ως έμβλημα οποιοδήποτε σύμβολο θρησκευτικής λατρείας, η σημαία ή άλλο παρόμοιο σύμβολο κράτους ή σημείο ιδιαίτερης ευλάβειας, στέμμα, όνομα ή έμβλημα πολιτικής οργανώσεως, φωτογραφία προσώπου, κάθε έμβλημα που χρησιμοποιείται ή χρησιμοποιήθηκε από το κράτος, καθώς και συμβόλων ή εμβλημάτων του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφιών προσώπων, που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό. Αν γίνουν περισσότερες δηλώσεις, με το ίδιο όνομα ή έμβλημα, δικαίωμα χρήσεως έχει όποιος το έχει δηλώσει πρώτος. Αν γίνει παράβαση των διατάξεων της παρούσας και η παράβαση βεβαιωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, η δήλωση είναι απαράδεκτη.

6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος Άρθρου και αυτό βεβαιωθεί από το δικαστήριο η δήλωση είναι απαράδεκτη. Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού που προβλέπει η παράγραφος 1, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη, εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο περιφερειάρχη και αντιπεριφερειάρχη. Απαράδεκτη είναι και η εκπρόθεσμη δήλωση, καθώς και η δήλωση που περιλαμβάνει λιγότερους υποψηφίους από τα ελάχιστα όρια της παραγράφου 3 του παρόντος Άρθρου και της παραγράφου 3 του προηγούμενου Άρθρου.

7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου περιφερειάρχη, είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, στον πρόεδρο του αρμόδιου πολυμελούς πρωτοδικείου. Στη δήλωση αυτή επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 1, καθώς και γραπτή αποδοχή των προσώπων που προτείνονται. Μετά τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση στο αρμόδιο δικαστήριο, καμία μεταβολή της δηλώσεως δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το Άρθρο 123 του παρόντος νόμου. Αρμόδιο δικαστήριο είναι το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας.

8. Συμπλήρωση του συνδυασμού επιτρέπεται να γίνει μέχρι τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας, που απαιτείται για την επίδοση της δήλωσης του συνδυασμού στο αρμόδιο δικαστήριο και μόνο προκειμένου να συμπληρωθεί ο συνδυασμός, έως τον επιτρεπόμενο αριθμό υποψηφίων συμβούλων. Προς τούτο υποβάλλεται συμπληρωματική δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη, στην οποία

επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος Άρθρου. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται, πέραν των δικαιολογητικών που τον αφορούν, και γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται.

(άρθρο 121 νόμου 3852/2010 ΦΕΚ τεύχος Α 87 Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης)

Με τι ποσοστα εκλέγεται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο περιφερειάρχης

Κατανομή εδρών στους συνδυασμούς – Ποιοι εκλέγονται

Τις εκλογές κερδίζει ο συνδυασμός αν στον α' γύρο διαθέτει το 50%+1% των ψήφων και μόνον αν δεν φτάνουν σε αυτό το ποσοστό θα επαναλαμβάνεται δεύτερος γύρος μεταξύ των δύο πρώτων. Τότε, τις εκλογές κερδίζει ο συνδυασμός που συγκεντρώνει, επίσης, το 50%+1 των ψήφων.

Ο νικητής παίρνει τα 3/5 των εδρών του περιφερειακού/δημοτικού συμβουλίου, ενώ οι υπόλοιπες έδρες (2/5) κατανέμονται στους άλλους συνδυασμούς

Οι οικονομικές δαπάνες των συνδυασμών

Όσον αφορά το όριο των δαπανών που ο Καλλικράτης προβλέπει πόσα μπορεί να ξοδέψει κάθε υποψήφιος σύμβουλος σε όλους τους δήμους και τις περιφέρειες της χώρας. Μέγιστο ποσό στους δήμους, οι **3.500** ευρώ και τις περιφέρειες **13.500** ευρώ (στην Αττική).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Θέσεις πολιτικών κομμάτων για την Τ.Α.

Το σύγχρονο μοντέλο οργάνωσης του κράτους οφείλει να διέπεται από την αρχή της επικουρικότητας και της οικονομίας των επιπέδων της διοίκησης. Βασικοί στόχοι και άξονες της σύγχρονης διακυβέρνησης είναι:

ο Η ενδυνάμωση των θεσμών της αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης.

ο Η εξυπηρέτηση του πολίτη στον πληρέστερο βαθμό και στο πλησιέστερα προς αυτόν επίπεδο.

ο Η διασφάλιση της ισόρροπης εθνικής ανάπτυξης.

ο Η ορθολογική οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών του κράτους

ΑΡΧΗ της Επικουρικότητας: Η βάση της σύγχρονης οργάνωσης του κράτους. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας στη δράση του κράτους, η οποία συνιστά πλέον θεσμικό κεκτημένο του νομικού και πολιτικού πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ισχύει ένα διπλό τεκμήριο αρμοδιότητας:

ο Αφ' ενός, υπέρ του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας και της ελεύθερης αγοράς για τις εμπορικές, επιχειρηματικές και παραγωγικές δραστηριότητες, από τις οποίες το κράτος οφείλει να απέχει και να ενεργεί μόνο ρυθμιστικά, ελεγκτικά και διαρθρωτικά,

ο Αφ' ετέρου, υπέρ της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης και όχι της κεντρικής διοίκησης, που οφείλει πλέον να δρα επιτελικά, σχεδιαστικά και συντονιστικά.

Στο κέντρο ο επιτελικός σχεδιασμός και ο έλεγχος - στις περιφέρειες η εκτέλεση. Στις αποκεντρωμένες και αυτοδιοικούμενες μονάδες μεταφέρεται το σύνολο σχεδόν των εκτελεστικών δραστηριοτήτων του κράτους, ενώ στις κεντρικές υπηρεσίες παραμένει ο επιτελικός σχεδιασμός και ο έλεγχος. Ο επιτελικός χαρακτήρας της κυβέρνησης σημαίνει ότι οι κεντρικές υπηρεσίες είναι αρμόδιες για το στρατηγικό σχέδιάσμα, τον προγραμματισμό και τη στήριξη του νομοθετικού έργου. Επίσης έχουν έργο το συντονισμό, την αξιολόγηση και τον έλεγχο νομιμότητας των αποτελεσμάτων δράσης των αποκεντρωμένων και αυτοδιοικούμενων μονάδων, χωρίς να παρεμποδίζεται η πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση τους. Παρακάτω παραθέτουμε γενικά τις απόψεις των κομμάτων σε σχέση με τους Ο.Τ.Α.

Συγκεκριμένα:

Οι σχέσεις Αριστερός και Τοπικής Αυτοδιοίκησης¹⁰ έχουν βαθιές ρίζες τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα. Χρονολογούνται όσο και η πάλη των πρωτοπόρων κοινωνικών ομάδων, κάθε εποχής, ενάντια στη συγκεντρωτική εξουσία και αυθαιρεσία, πολύ πριν την καθιέρωση του γεωγραφικού όρου «Αριστερά» στη Γαλλική Εθνοσυνέλευση. Αποτυπώνονται στη Magna Charta, στα πρώτα Ευρωπαϊκά Συντάγματα, τις συναντάμε στη Χάρτα του Ρήγα, στα Επαναστατικά Ελληνικά Συντάγματα και αναγνωρίζονται με τον καλύτερο τρόπο στο Σύνταγμα των Κορυσχάδων.

Τις συναντάμε στο Porto Allegre και τα ινδικά κρατίδια της Αριστερός, στη Γένοβα και στις κοινότητες των Τσάπας, στον αποκεντρωμένο Βορρά, στις αυτοδιαχειριζόμενες αγροτοβιομηχανικές περιοχές των Βάσκων, στις πόλεις του

¹⁰ <http://www.naftemporiki.gr/story/1000999/ntimpeit-ton-kommaton-gia-tin-topiki-autodiokisi>

συμμετοχικού προϋπολογισμού, στα πολυάριθμα δίκτυα των πόλεων και των περιφερειών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, της αλληλεγγύης των μεταναστών και των αστέγων, στις προσπάθειες για πόλεις χωρίς αυτοκίνητο, σε μέτρα και δράσεις ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό, τον ρατσισμό και τον πόλεμο.

Στη χώρα μας, με το υπερσυγκεντρωτικό συντηρητικό κράτος, καταγράφεται μια σαφής αντιστοιχία μεταξύ των κατακτήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της πορείας εκδημοκρατισμού του. Η μεταπολιτευτική κοινοβουλευτική Δημοκρατία συνέβαλε στην εξέλιξη του ρόλου της Αυτοδιοίκησης και η ευρωπαϊκή πορεία της χώρας στην αναγνώρισή της, παρά τον βαθύτατο συγκεντρωτισμό, άτολμα και αποσπασματικά, ως κοινωνικού εταίρου.

Σ' όλη αυτή την πολυκύμαντη πορεία, η σχέση Ελληνικής Αριστερός και τοπικών κοινωνιών υπήρξε βαθιά, αλληλοτροφοδοτούμενης ισχύος, όντας πολλές φορές ανατρεπτική στις συντηρητικές κρατικές συμπεριφορές. Ο ρόλος του βασικού, ιστορικά εκφραστή της, του ΚΚΕ, παρά τις όποιες αντιφάσεις του, υπήρξε καθοριστικός.

Οι προδικτατορικές μάχες της ύδρευσης, της αποχέτευσης, των αντιπλημμυρικών, των στοιχειωδών λειτουργικών και κοινωνικών υποδομών, της προσπάθειας κοινωνικής βοήθειας και αλληλεγγύης σε αδύναμα στρώματα, μετεξελίχθηκαν στη διεκδίκηση βιώσιμου χωροταξικού σχεδιασμού και τοπικής ανάπτυξης, οικολογικής διαχείρισης, δημιουργίας θεσμών, υποδομών και δράσεων κοινωνικής πολιτικής, αθλητισμού, πολιτισμού κλπ., απόπειρα ολοκληρωμένων και στοχευόμενων πολιτικών¹¹.

Όλα αυτά βέβαια ως το 1994, χρονιά-απαρχή μιας σημαντικής υποχώρησης των δυνάμεων του ΚΚΕ στην Τ.Α. Όπως μας πληροφορεί τόσο η Γ. Γραμματέας του ΚΚΕ Αλ. Παπαρήγα (21/11/05 Σύσκεψη ΚΟΑ), όσο και η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής για τις Δημοτικές (15/10/05): «Η τοπική αυτοδιοίκηση ως θεσμός που έχει εξελιχθεί αντιδραστικά, ιδιαίτερα μετά το 1994, αποτελεί γερό μέσο και στήριγμα της πολιτικής της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων, της μάχης για το ποιος επιχειρηματικός όμιλος θα ηγηθεί του κλάδου, ή του τομέα, πώς θα εκτοπίσει τους ανταγωνιστές του».

Τα ίδια «εξαιρετικά» κείμενα μας πληροφορούν ότι οι δημοτικές αρχές έχουν δύο επιλογές: «Η θα πειθαρχήσουν και θα εφαρμόσουν αντιλαϊκή πολιτική τοπικά, ή θα αντισταθούν, θα καλέσουν το λαό και θα στηρίξουν τα λαϊκά αιτήματα σε αντίθεση τόσο με την ΝΔ όσο και με το ΠΑΣΟΚ. Ουδέτερη τοπική πολιτική δεν υπάρχει, ανεξάρτητη από πολιτική δεν υπάρχει».

Πέραν τούτου ουδών, εκτός βέβαια αν είναι ΚΚΕ τότε θα αναλάβουν επειδή ... «δεν πρόκειται μόνο για την άλλη μέρα, πρόκειται για τις δυνατότητες που ανοίγονται να δυναμώσει το λαϊκό κίνημα, να αποκρούσει τα νέα μέτρα που θα έλθουν. Πρόκειται για μια σημαντική δυνατότητα να αποσπαστούν κατακτήσεις, να ανοίξουν νέοι θύλακες αγώνων».

Παρά ότι βέβαια ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Αν μελετήσει κανείς την εξέλιξη του θεσμού της τοπικής διοίκησης στην καπιταλιστική Ευρώπη ή και στις

¹¹ Παπακωνσταντινίδης, Λ (2005) Στρατηγική Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδάνος

ΗΠΑ, εύκολα θα καταλάβει ότι οι δήμοι, οι νομαρχίες ή οι περιφερειακές διοικήσεις ακόμα και στις καλύτερες στιγμές τους, δεν σταμάτησαν να αποτελούν ένα τυπικό, παραδοσιακό θεσμό της αστικής δημοκρατίας που είναι έτσι και αλλιώς ταξική». Άλλωστε, «...σε όλη του την πορεία ο καπιταλισμός και σήμερα ακόμα πιο πολύ απέδειξε ότι δεν μπορεί να βολευτεί δίχως εκλεγμένα τοπικά όργανα».

Βέβαια, έχει αποδειχθεί ότι η Αυτοδιοίκηση παρέχει οικονομικότερα και καλύτερα από το κεντρικό κράτος όσες υπηρεσίες τις έχουν μεταβιβάσει (συντήρηση σχολείων, λειτουργία προνομιακών δομών, διαχείριση ελεύθερων και αθλητικών χώρων, πολιτικές προστασίας κλπ.) αλλά η Α.Π. και το κόμμα παραμένουν πιστοί στην γραμμή, όταν δεν επιβεβαιώνεται η άποψή μας από την πραγματικότητα, είναι προφανές πως φταίει η πραγματικότητα. Απτόητοι συνεχίζουν τις «τεκμηριωμένες εξηγήσεις».

«Από την 10ετία του 70 και του 80 στην δυτική Ευρώπη έγιναν αλλαγές με στόχο να εκσυγχρονισθεί η τοπική διοίκηση και να ανέβει η οικονομική της απόδοση με κριτήριο το καπιταλιστικό κέρδος.

Συγκεκριμένα:

1. Μειώθηκε ο αριθμός των δημοτικών μονάδων με την κατάργηση των μικρών δήμων των αγροτικών περιοχών και των μικρών πόλεων.
2. Διαμορφώθηκε ένας δημοτικός γραφειοκρατικός μηχανισμός, ένα στρώμα δηλαδή διευθυντών ή διευθυνόντων με αρμοδιότητα σε ένα πολύ ευρύ κύκλο ζητημάτων.
3. Η δημοτική και νομαρχιακή γραφειοκρατία συνοδεύτηκε στις ευρωπαϊκές χώρες από την εξασθένηση του ελέγχου που μπορούσαν να ασκήσουν τα δημοτικά συμβούλια.

Παραχωρούνται φορολογικές αρμοδιότητες, δηλαδή επιβάλλονται πρόσθετοι φόροι στο λαό που πληρώνει ο ίδιος τα γενικότερα έργα που γίνονται και όχι ο κρατικός προϋπολογισμός. Οι αντιφάσεις είναι προφανείς. Είναι δυνατόν να ζητάμε κατεδάφιση του «Καποδίστρια»; Ήταν αποτελεσματικές οι κοινότητες των 100-500 ανθρώπων (στην απογράφη), να διαχειριστούν την τοπική ανάπτυξη, να μαζέψουν τα σκουπίδια (το δείχνουν οι ρεματιές και οι γιαλοί), να κάνουν τοπικά έργα; Ποιος αυτοδιοικητικός του ΚΚΕ αληθινά το πιστεύει και το υποστηρίζει; Μήπως ακριβώς η αμοιβή, η σύνταξη και το «ψώνιο» του Προέδρου από το «σόι» δεν ήταν το κίνητρο συμμετοχής;

Η απαξίωση των ανθρώπων που ασχολούνται με τα τοπικά και ο εύκολος χαρακτηρισμός τους ως «επαγγελματιών γραφειοκρατών» γενικεύοντας υπαρκτά αλλά πολύ μερικά φαινόμενα, παράγωγα ενός πλαισίου που το ίδιο το αυτοδιοικητικό κίνημα έχει καταδικάσει, έχοντας προτείνει, συγκεκριμένες νομοθετικές τροποποιήσεις, είναι πολιτικά ανεπίτρεπτο.

Ο ΣΥΝ έχει την τιμητική του στις αξιολογήσεις γιατί από κοινού τα δύο κόμματα και ο ΣΥΝ σήμερα, προωθούν ακόμα μεγαλύτερο περιορισμό των μονάδων των τοπικών αρχών, κάτω από την αντίληψή τους για να αποκτήσει ακόμα μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η κεντρική κρατική εξουσία. Μέσω του Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ γίνεται ένα ακόμα συγκεκριμένο βήμα στη σύνδεση της Αυτοδιοίκησης με το μεγάλο κεφάλαιο και προωθείται η παραπέρα αφαίρεση ακόμα και θεσμοθετημένων πόρων από την Τ.Α.¹².

Το πρόγραμμα αυτό υποστηρίχτηκε από τη ΝΔ, το ΠΑΣΟΚ και τον ΣΥΝ. Ο ΣΥΝ ψήφισε ακόμα και πριν από λίγες μέρες τις προτάσεις της ΚΕΔΚΕ με εξαίρεση το εκλογικό ποσοστό του 42% ενώ δεν δέχεται την απλή αναλογική παντού. Και τα τρία κόμματα, συμφωνούν απολύτως μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης να γίνει νέα

¹² <http://aftodioikisi.gr/politiki/avtodioikisi-oi-theseis-ton-kommaton-tis-aristeras/>

αύξηση της τοπικής φορολογίας, να συγκεντρώνονται χρήματα για να πληρώνονται ακριβά οι τοπικοί επιχειρηματίες που λυμαίνονται τα τοπικά έργα.

Η απόφαση της ΚΕ περιποιείται αναλόγως και το Σύνταγμα «με το νέο Σύνταγμα καταργήθηκε η ευθύνη της κεντρικής εξουσίας να παρέχει αυτή τους αναγκαίους πόρους στην Τ.Α.», που επειδή δεν εξασφάλισε το σύνολο των ορθών αιτημάτων της Αυτοδιοίκησης, μηδενίζονται και οι πανθομολογούμενα θετικές βελτιώσεις του που έγιναν, κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή, κάτω από την πίεση της Αριστερός και της Αυτοδιοίκησης (άρθρο 102).

Τα δύο μεγάλα κόμματα υιοθέτησαν εκείνες τις μεταρρυθμίσεις στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που διευκολύνουν την υλοποίηση της πολιτικής των ιδιωτικοποιήσεων παντού στον τομέα της Παιδείας, της Υγείας, της κοινωνικής πολιτικής, της εκτεταμένης ιδιωτικής εκμετάλλευσης της γης, δασικών εκτάσεων και παράκτιων περιοχών. Σ' αυτή τη λογική βάδισε και προχωρά και σήμερα ο ΣΥΝ. Είναι συνοδοιπόρος του δικομματισμού στην εφαρμογή αυτής της πολιτικής. Και τα τρία κόμματα συμφωνούν απολύτως, μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να γίνει νέα αύξηση της τοπικής φορολογίας, να συγκεντρώνονται χρήματα, για να πληρώνονται ακριβά οι τοπικοί επιχειρηματίες που λυμαίνονται τα τοπικά έργα. Ο ΣΥΝ κινούμενος στον αστερισμό της συναίνεσης και της πάση θυσία συμμετοχής στη διαχείριση ψήφισε όλες τις μεταρρυθμίσεις, που αφορούσαν στις ιδιωτικοποιήσεις μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της ανατροπής των εργασιακών σχέσεων, της φορολογίας.

Η αποτίμηση της μέχρι σήμερα πορείας της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, οδηγεί στις παρακάτω παρατηρήσεις και διαπιστώσεις:

ο Θεσμικές παλινδρομήσεις και προχειρότητες που έχουν πλήξει το κύρος και την αποτελεσματικότητα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

ο Έλλειψη ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου για τη διοικητική οργάνωση της χώρας και εχθρική στάση απέναντι στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη. Η περίπτωση του Δήμου Τριφυλίας

8.1 Οι δύο μεταρρυθμίσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Από το 1952, με βάση το Σύνταγμα της Ελλάδος, η διοικητική οργάνωση του κράτους βασίζεται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση¹³. Από τότε μέχρι και σήμερα, δύο είναι οι ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με κοινό χαρακτηριστικό των δύο αυτών μεταρρυθμίσεων την διαρκή προσπάθεια για συνενώσεις των δήμων. Ο νόμος 2539/1997 «*Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης*» και ο νόμος 3852/2010, «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*».

Σύμφωνα με τον «Καποδίστρια» έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η μεταρρύθμιση αυτή θεωρήθηκε τολμηρή από πολλούς. Βελτίωσε αισθητά τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης, όμως δεν κατάφερε να δημιουργήσει αποτελεσματικούς, καλά οργανωμένους, επαρκώς στελεχωμένους και οικονομικά αυτοδύναμους δήμους. Έτσι λοιπόν, το 2010 με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» επιχειρήθηκε η διοικητική, οικονομική, πολιτική αλλά και ηθική επαναθεμελίωση της αυτοδιοίκησης¹⁴.

¹³ Μπέσιλα-Βήκα, Ευ., (2004), «*Τοπική Αυτοδιοίκηση (Θεσμικό Πλαίσιο- Ευρωπαϊκή Διάσταση)*», τόμος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

¹⁴ Αιτιολογική έκθεση «*Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*» προς τη Βουλή των Ελλήνων, Γενικό Μέρος.

Πραγματοποιήθηκε αναδιοργάνωση αρμοδιοτήτων, πόρων και προσωπικού, με σκοπό την αναβάθμιση της καθημερινότητας του πολίτη, την ενίσχυση της επαγγελματικής δράσης και της επιχειρηματικότητας, την αναβάθμιση του ρόλου των αιρετών και των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων της αυτοδιοίκησης και γενικότερα την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας μας.

Πλέον η χώρα μας αποτελείται από 325 δήμους που προέκυψαν μέσω εθελοντικών ή αναγκαστικών συνενώσεων. Οι δήμοι διαιρούνται σε δημοτικές ενότητες, οι οποίες αποτελούν τους πρώην δήμους που συνενώθηκαν. Αυτές με τη σειρά τους διαιρούνται σε κοινότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τα παλαιά δημοτικά διαμερίσματα. Οι δήμοι που αποτελούν τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ έχουν αναλάβει μέρος των αρμοδιοτήτων των πρώην νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

Οι 13 διοικητικές Περιφέρειες της χώρας μετατράπηκαν σε αυτοδιοικούμενες περιφέρειες, με αιρετά όργανα, νέες αρμοδιότητες και πόρους. Παρέμειναν στα ίδια γεωγραφικά όρια, αλλά πλέον αποτελούν δευτεροβάθμιους ΟΤΑ με αιρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο και έχουν αναλάβει μέρος των αρμοδιοτήτων των πρώην νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

Η μετατροπή όμως των υφιστάμενων περιφερειών σε βαθμίδα αυτοδιοίκησης δημιούργησε την ανάγκη δημιουργίας νέων δομών κρατικής διοίκησης. Για το λόγο αυτό, συστάθηκαν 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις στις οποίες προϊστάται Γενικός Γραμματέας.

Η αποκεντρωμένη διοίκηση, η περιφέρεια και η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση συνιστούν αυτοτελή συστήματα διοίκησης με ξεχωριστές αρμοδιότητες και λειτουργίες.

8.2 Ο Δήμος Τριφυλίας όπως προέκυψε με το πρόγραμμα Καλλικράτης

Ο Δήμος Τριφυλίας είναι ένας νέος Δήμος που συστάθηκε το 2011 με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Προέρχεται από την συνένωση των καποδιστριακών Δήμων

Κυπαρισσίας, Φιλιατρών, Γαργαλιάνων, Αετού, Αυλώνας και της Κοινότητας Τριφυλίας¹⁵. Οι παραπάνω πρώην Δήμοι, πλέον ονομάζονται Δημοτικές Ενότητες.

Η περιοχή του Δήμου, γεωγραφικά εντοπίζεται στο νομό Μεσσηνίας, στο νοτιοδυτικό τμήμα της Πελοποννήσου και σύμφωνα με τη διοικητική ιεραρχία περιέχεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Έδρα του Δήμου είναι η Κυπαρισσία¹⁶.

8.2.1 Πληθυσμός Δήμου Τριφυλίας

Παρακάτω παρουσιάζεται ο πληθυσμός του Δήμου Τριφυλίας και των Δημοτικών Ενοτήτων του, σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού 2001 και 2011.

Πίνακας 8.1: Πληθυσμός Δήμου Τριφυλίας

	2001 ¹⁷	2011 ¹⁸
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	30.697	27.373
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΥ	2.305	1.915
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΥΛΩΝΟΣ	1.996	1.922
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ	8.998	7.940
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	8.300	7.728

¹⁵ **Πρόγραμμα Καλλικράτης**, «Σύσταση – συγκρότηση Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένης Διοίκησης», Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Απρίλιος 2010, σελ. 16.

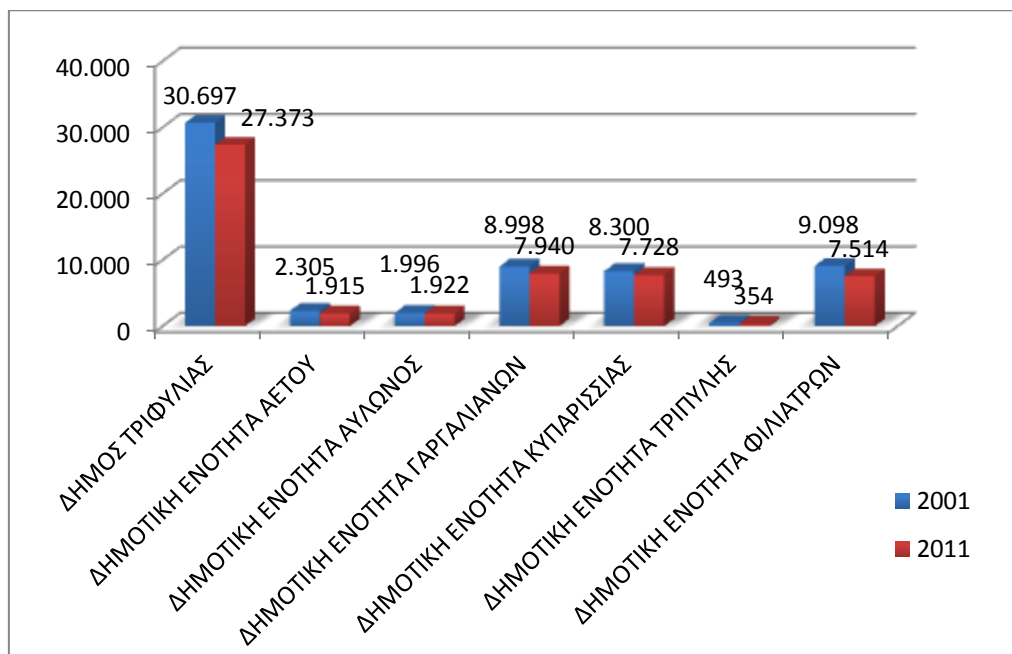
¹⁶ **Πρακτικό της με αριθ. 1/23-01-2012 τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Τριφυλίας**, «Ψήφιση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) Δήμου Τριφυλίας», Εισηγητική Έκθεση, σελ. 4.

¹⁷ **Ελληνική Στατιστική Αρχή** (ΕΛ. ΣΤΑΤ.), Απογραφή πληθυσμού 2001.

¹⁸ **Ελληνική Στατιστική αρχή**, (ΕΛ. ΣΤΑΤ.), «Ανακοίνωση προσωρινών αποτελεσμάτων Απογραφής Πληθυσμού 2011», Δελτίο τύπου, 22/03/2011, Πειραιάς.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	493	354
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ	9.098	7.514

Πηγή: ΕΛ. ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 7.2: Πληθυσμός Δήμου Τριφυλίας

Όσον αφορά στην εξέλιξη του πληθυσμού του Δήμου κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, η σύγκριση των στοιχείων δείχνει σημαντική μείωση του μόνιμου πληθυσμού κατά 10,83%.

Το ποσοστό ανδρών και γυναικών επί του πληθυσμού του Τριφυλίας, είναι προσεγγιστικά 51% - 49% αντίστοιχα, παρατηρείται δηλαδή μία στατιστικά μικρή υπεροχή του ανδρικού πληθυσμού, γεγονός που ισχύει εξίσου και για τις έξι Δημοτικές Ενότητες.

Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός διπλασιάζεται λόγω της επιστροφής των ετεροδημοτών από τα αστικά κέντρα στον τόπο καταγωγής τους αλλά και των τουριστών που επισκέπτονται κυρίως τις παραλιακές περιοχές, όπως και της

τουριστικής μονάδας COSTA NAVARINO στην Δημοτική Ενότητα Γαργαλιάνων που θεωρείται Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ)¹⁹.

8.2.2 Έκταση και μορφολογία Δήμου Τριφυλίας

Ο νέος Δήμος Τριφυλίας καλύπτει γεωγραφικά μία έκταση 616,019 τ.χλμ, με πληθυσμιακή πυκνότητα 44,44 άτομα ανά τ.χλμ. Αναλυτικά η έκταση της κάθε Δημοτικής Ενότητας, η πληθυσμιακή πυκνότητα και η μορφολογία εδάφους παρουσιάζονται παρακάτω:

- Η Δημοτική Ενότητα Αετού έχει έκταση 94,00 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 24,00 άτομα ανά τ.χλμ. και μορφολογία Πεδινή.
- Η Δημοτική Ενότητα Αυλώνος έχει έκταση 112,00 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 17,00 άτομα ανά τ.χλμ. και μορφολογία Ορεινή.
- Η Δημοτική Ενότητα Γαργαλιάνων έχει έκταση 122,00 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 73,00 άτομα ανά τ.χλμ. και μορφολογία Πεδινή.
- Η Δημοτική Ενότητα Κυπαρισσίας έχει έκταση 101,00 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 82,00 άτομα ανά τ.χλμ. και μορφολογία Πεδινή.
- Η Δημοτική Ενότητα Φιλιατρών έχει έκταση 114,00 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 79,00 άτομα ανά τ.χλμ. και μορφολογία Πεδινή.
- Η Κοινότητα Τριπύλης έχει έκταση 69,00 τ.χλμ., πληθυσμιακή πυκνότητα 7,00 άτομα ανά τ.χλμ. και μορφολογία Ορεινή²⁰.

¹⁹ Πρακτικό της με αριθ.20/24-07-2013 τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Τριφυλίας, «Έγκριση Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Τριφυλίας - Α' φάση (Στρατηγικός Σχεδιασμός)», σελ. 29

8.2.3 Οικονομία Δήμου Τριφυλίας

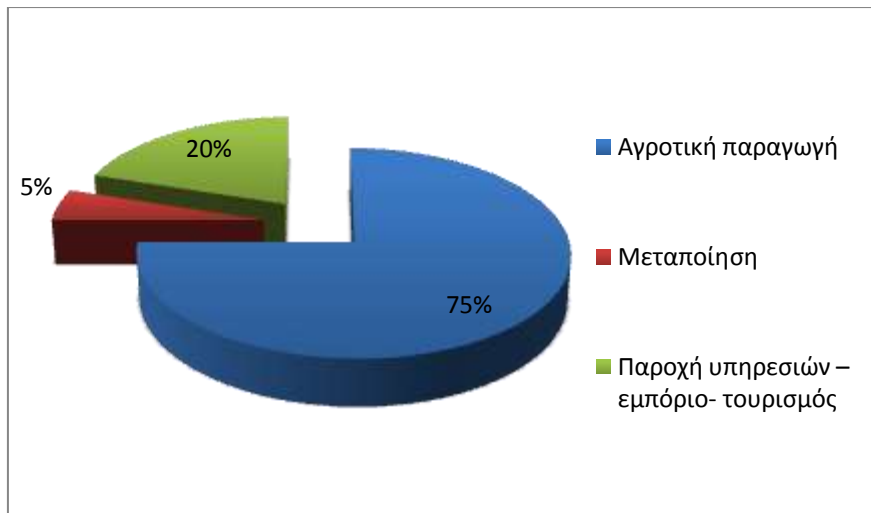
Η οικονομία του νέου Δήμου βασίζεται κυρίως στην αγροτική παραγωγή με σημαντικότερες καλλιέργειες αυτές της ελιάς, αμπέλων-σταφιδαμπέλων, κηπευτικών κ.λ.π., επίσης στην κτηνοτροφία, καθώς επίσης και κατά ένα μεγάλο μέρος στον τουρισμό λόγω της ύπαρξης ξενοδοχειακών μονάδων στην περιοχή των Δημοτικών Ενοτήτων Γαργαλιάνων, Φιλιατρών, Κυπαρισσίας και Αυλώνας.

Η λειτουργία της υψηλού επιπέδου ξενοδοχειακής μονάδας COSTA NAVARINO στην Π.Ο.Τ.Α. (Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης), οδήγησε στην αύξηση των θέσεων απασχόλησης. Επίσης στον τομέα της μεταποίησης τα τελευταία χρόνια αναπτύσσονται μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης τοπικών κυρίως αγροτικών-κτηνοτροφικών προϊόντων (ελαιολάδου, οίνου, κρέατος, αρτοποιημάτων, ζυμαρικών κ.λ.π.)²¹.

Σε ποσοστά η οικονομία του Δήμου μπορεί να παρασταθεί ως εξής:

²⁰ Πρακτικό της με αριθ.20/24-07-2013 τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Τριφυλίας, «Έγκριση Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Τριφυλίας - Α' φάση (Στρατηγικός Σχεδιασμός)», σελ. 17

²¹ Πρακτικό της με αριθ. 1/23-01-2012 τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Τριφυλίας, «Ψήφιση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) Δήμου Τριφυλίας», Εισηγητική Έκθεση, σελ. 9.

Διάγραμμα 8.2: Η οικονομία του Δήμου Τριφυλίας

Διαπιστώνουμε ότι η οικονομία του Δήμου βασίζεται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής με ποσοστό 75%. Ο δευτερογενής τομέας αγγίζει μόλις το 5%, ενώ ο τριτογενής τομέας παρουσιάζει άνθιση λόγω του τουρισμού και αγγίζει το 20%.

8.3 Συγχωνεύσεις και καταργήσεις δημοτικών επιχειρήσεων και Ν.Π.Δ.Δ. σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης

Κύριος στόχος του «Καλλικράτη» ήταν ο περιορισμός των δημοτικών επιχειρήσεων και των Ν.Π.Δ.Δ., κυρίως για την μείωση των δαπανών των δήμων. Έτσι λοιπόν, και στον Δήμο Τριφυλίας συστήθηκε νέο Νομικό Πρόσωπο «ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ» με την 77Α'/2011 Αποφ. Δ.Σ. (ΦΕΚ Β' 1369/16-6-2011)²².

Στο νέο αυτό Νομικό Πρόσωπο συνενώθηκαν τα παρακάτω δώδεκα Νομικά Πρόσωπα:

1. «Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Δήμου Γαργαλιάνων»

²² Πρακτικό της με αριθ. 1/23-01-2012 τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Τριφυλίας, «Ψήφιση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) Δήμου Τριφυλίας», Εισηγητική Έκθεση, σελ. 11.

2. «Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Τ.Δ. Πύργου Δήμου Γαργαλιάνων»
3. «Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Κυπαρισσίας Δήμου Κυπαρισσίας»
4. «Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Δήμου Φιλιατρών»
5. «Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Κοπανακίου Δήμου Αετού»
6. «Δημοτικοί Χώροι Αθλησης Δήμου Γαργαλιάνων»
7. «Οργανισμός Αθλησης και Νεολαίας Κυπαρισσίας Δήμου Κυπαρισσίας»
8. «Οργανισμός Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Φιλιατρών»
9. «Οργανισμός Αθλητισμού και Πολιτισμού Δήμου Αετού Μεσσηνίας»
10. «ΚΑΠΗ (Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων) Φιλιατρών Δήμου Φιλιατρών»
11. «Κοινωνικός Φορέας Δήμου Γαργαλιάνων»
12. «Κοινωνικός Φορέας Δήμου Κυπαρισσίας»

Επιπλέον, πριν την συνένωση των καποδιστριακών δήμων, λειτουργούσαν οι εξής δημοτικές επιχειρήσεις:

1. Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση με τον διακριτικό τίτλο «ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ- ΚΕΠΑΔΗΓ-»,
2. Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση με τον διακριτικό τίτλο «ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ »,

οι οποίες συγχωνεύτηκαν σε μία Κοινοφελή Δημοτική Επιχείρηση, την «ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ – Κ.Ε.Π.Π.Α.ΠΕ.ΔΗ.Τ.-» ως Κοινοφελή Επιχείρηση του Ν. 3463/2006, με την Α.Δ.Σ. 77Β'/23-3-2011.

Υπάρχουν και 10 Ν.Π.Δ.Δ. τα οποία καταργήθηκαν με την 77Γ'/23-3-2011 (ΦΕΚ Β' 1561/27-6-2011), Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Τριφυλίας, με μεταφορά των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας τους στις δομές του Δήμου Τριφυλίας και στις δομές της νέας Κοινοφελούς Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου Τριφυλίας, που

προήλθε από την συγχώνευση των δύο Κοινοφελών Επιχειρήσεων Κυπαρισσίας και Γαργαλιάνων²³.

Αυτά τα νομικά Πρόσωπα είναι:

1. «Δημοτικός Ξενώνας-Λαογραφικό Μουσείο Αρμενιών» Δήμου Κυπαρισσίας
2. «Δημοτικό Κολυμβητήριο Κυπαρισσίας Δήμου Κυπαρισσίας»
3. «Πνευματικό Κέντρο Δήμου Γαργαλιάνων»
4. «Δημοτική Βιβλιοθήκη Κυπαρισσίας» Δήμου Κυπαρισσίας
5. «Πολιτιστικό Κέντρο Λαογραφικό Ιστορικό Μουσείο Σιδηροκάστρου ΔΗΜ. ΚΑΚΑΒΑΣ» Δήμου Αυλώνας
6. «Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο – Πολιτιστικό Λαογραφικό Κέντρο Κοινότητας Αυλώνας» Δήμου Αυλώνας
7. «Πολιτιστικό Κέντρο Πλατανιών» Δήμου Αυλώνας
8. «Λαογραφικό Μουσείο Κυπαρισσίας Δήμου Κυπαρισσίας»
9. «Δημοτική Φιλαρμονική Γαργαλιάνων»
10. «Δημοτική Φιλαρμονική Κυπαρισσίας»

Τέλος, όσον αφορά τις νέες αρμοδιότητες που μεταφέρθηκαν στο Δήμο Τριφυλίας από τις πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σύμφωνα με το Ν. 3852/2010, αυτές είναι:

- Υπηρεσία Αγροτικής παραγωγής
- Υπηρεσία Αλιείας
- Υπηρεσία Αδειοδοτήσεων και ρύθμισης Εμπορικών δραστηριοτήτων
- Υπηρεσία Φυσικών πόρων, Ενέργειας και Βιομηχανίας (νησιωτικούς δήμους)
- Υπηρεσία Πολεοδομίας
- Υπηρεσία Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας
- Υπηρεσία Κοινωνικής Πολιτικής
- Υπηρεσία εφαρμογής προγραμμάτων Κοινωνικής προστασίας

²³ Πρακτικό της με αριθ. 1/23-01-2012 τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου

Τριφυλίας, «Ψήφιση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) Δήμου Τριφυλίας», Εισηγητική Έκθεση, σελ. 11.

- Υπηρεσία προστασίας και προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
- Υπηρεσία Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης
- Υπηρεσία Πολιτισμού, Αθλητισμού & Ν. Γενιάς
- Υπηρεσία Δημοτικής Κατάστασης (επιπλέον αρμοδιότητες)
- Υπηρεσία Οικονομική (επιπλέον αρμοδιότητες)
- Υπηρεσία Τεχνική (επιπλέον αρμοδιότητες)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Εκλογικές Αναμετρήσεις

Εκλογές 2006

Οι ελληνικές αυτοδιοικητικές εκλογές 2006 πραγματοποιήθηκαν στις 15 Οκτωβρίου του 2006 στους 54 νομούς της χώρας και σε περισσότερους από 1.030 δήμους και κοινότητες της ελληνικής επικράτειας. Σύμφωνα με τον τότε νέο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων ένα ποσοστό της τάξης του 42% αρκούσε για την εκλογή ανώτατων αρχόντων από τον πρώτο γύρο.

Αθήνα : Νομάρχης Αθηνών επανεκλέχθηκε ο Γιάννης Σγουρός (ΠΑΣΟΚ), υπερισχύοντας της Φωτεινής Πιπιλή (ΝΔ). Ο Νικήτας Κακλαμάνης (ΝΔ) αναδείχθηκε δήμαρχος, επικρατώντας του Κώστα Σκανδαλίδη (ΠΑΣΟΚ), ενώ στις εκλογές πήραν μέρος ο Αλέξης Τσίπρας (ΣΥΝ) και ο Σπύρος Χαλβατζής (ΚΚΕ)

Πειραιάς: Νομάρχης Πειραιά αναδείχθηκε και πάλι ο Γιάννης Μίχας (ΠΑΣΟΚ). Ο Παναγιώτης Φασούλας (ΠΑΣΟΚ) κέρδισε το δήμο σε βάρος του Χρ. Αγραπίδη (ΝΔ)

Θεσσαλονίκη: Για τη Νομαρχία Θεσσαλονίκης ο Παναγιώτης Ψωμάδης (ΝΔ) πρώτευσε αφήνοντας πίσω του την υποψήφια του ΠΑΣΟΚ Βούλα Πατουλίδου. Δήμαρχος για δεύτερη συνεχόμενη φορά εκλέχθηκε ο Βασίλης Παπαγεωργόπουλος (ΝΔ), αφήνοντας στη δεύτερη θέση τη Χρύσα Αράπογλου (ΠΑΣΟΚ) Το δήμο διεκδίκησαν ανεπιτυχώς και οι Γιάννης Μπουτάρης ("Οικολόγοι Πράσινοι"), Γιώργος Καρατζαφέρης (ΛΑΟΣ)

Υπερνομαρχία Αθηνών-Πειραιώς: Η Φώφη Γεννηματά (ΠΑΣΟΚ) επικράτησε και πάλι, αυτή τη φορά του Αργ. Ντινόπουλου (ΝΔ).

Εκλογική Αναμέτρηση 2006 στον Δήμο Τριφυλίας που γίνεται η μελέτη: Εκλογές 2010

Οι Ελληνικές αυτοδιοικητικές εκλογές 2010 ή εναλλακτικά (ελληνικές) Δημοτικές και Περιφερειακές εκλογές του 2010 διεξήχθησαν στις 7 Νοεμβρίου 2010 και οι επαναληπτικές εκλογές στις 14 Νοεμβρίου 2010. Η θητεία των εκλεγμένων μελών θα είναι από την 1η Ιανουαρίου 2011 μέχρι την 31η Αυγούστου 2014.^[1] Οι εκλογές διεξάγονται μετά από το Πρόγραμμα Καλλικράτης με τον οποίο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της χώρας και επαναπροσδιορίστηκαν τα όργανα των διοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής και οι αρμοδιότητές τους. Σύμφωνα με την νέα διοικητική διαίρεση πάρα πολλοί δήμοι και κοινότητες συνενώθηκαν σε νέους ευρύτερους δήμους που αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Ομοίως οι νομαρχίες καταργήθηκαν με την συνένωσή τους ως ενότητες των περιφερειών που αποτελούν τον δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η προεκλογική περίοδος διεξήχθη σε μια δύσκολη χρονιά για την Ελλάδα, κατά την οποία για λόγους μιας ενδεχόμενης χρεωκοπίας υπογράφηκε Μνημόνιο με το ΔΝΤ την ΕΕ και την ΕΚΤ ώστε να καλυφθεί η δανειακή ανάγκη της χώρας. Στο μνημόνιο αυτό περιλαμβάνονταν όροι για την μείωση αποδοχών των υπαλλήλων και

άλλες περικοπές σε δημόσιες παροχές, πράγματα που εφαρμόστηκαν με έντονη δυσαρέσκεια από τους πολίτες. Τα κόμματα της αντιπολίτευσης ζήτησαν από τον λαό να καταψηφίσει στις αυτοδιοικητικές εκλογές τους υποψηφίους που θα υποστήριζε το κυβερνών κόμμα (ΠΑΣΟΚ) για να εκφράσουν την αποδοκιμασία τους στον μνημόνιο. Απαντώντας σε αυτές τις κλήσεις ο πρωθυπουργός και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Γιώργος Παπανδρέου δήλωσε ότι μια ενδεχόμενη βαριά εκλογική ήττα θα ήταν λόγος για να καταφύγει σε πρόωρες κοινοβουλευτικές εκλογές. Τα κόμματα της αντιπολίτευσης ανταπάντησαν ότι αυτή η δήλωση είναι εκβιασμός, με δεδομένο ότι είναι αμφίβολη η επίτευξη αυτοδύναμης κυβέρνησης.

Το εκλογικό σώμα αποτελείται από:

- 9.809.177 Έλληνες
- 12.583 μετανάστες με δικαίωμα ψήφου
- 14.961 πολίτες Ε.Ε

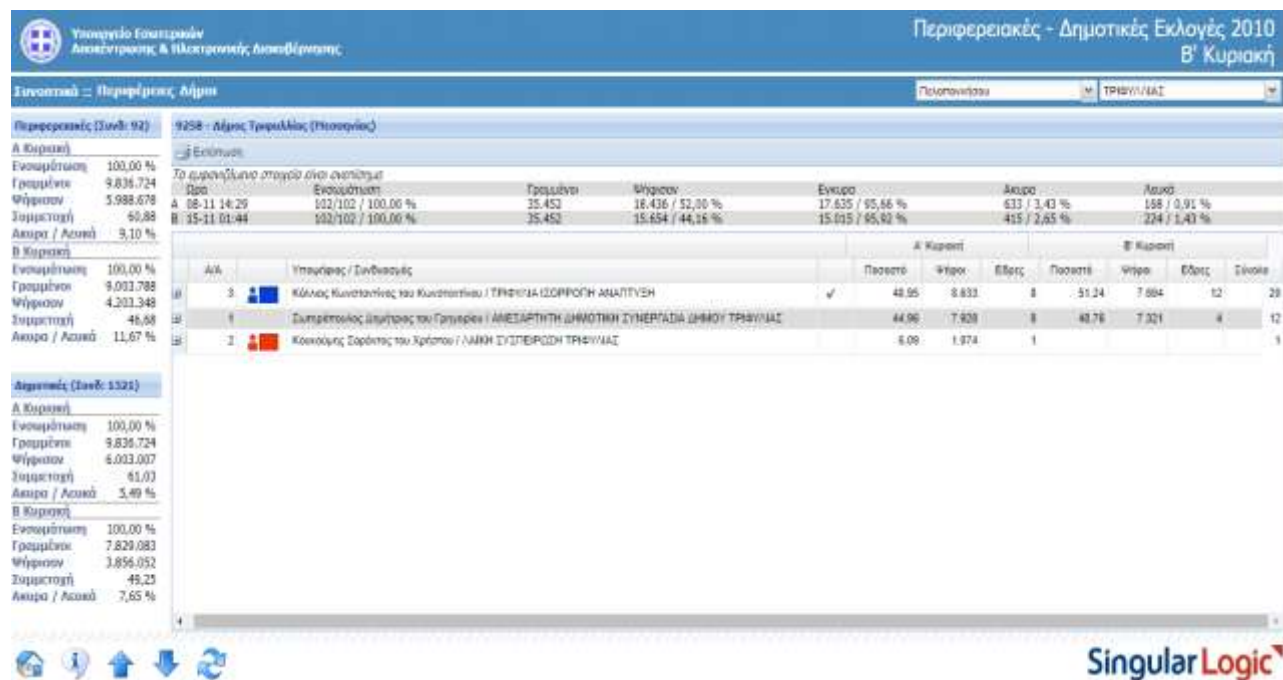
Σύνολο 9.836.721 από τους οποίους 112.552 είναι νέοι ψηφοφόροι.

Έδρες

Υποστήριξη από	Περιφέρειες		Έδρες	
	Διαφορά	Σύνολο	Διαφορά	Σύνολο
ΠΑΣΟΚ	0	7	0	311
ΠΑΣΟΚ-ΛΑΟΣ	0	1	0	31
Νέα Δημοκρατία	0	3	0	167
Νέα Δημοκρατία-ΛΑΟΣ	0	2	0	80
Νέα Δημοκρατία-Δημοκρατική Αναγέννηση	0	0	0	13
ΚΚΕ	0	0	0	41
ΣΥΡΙΖΑ	0	0	0	15

ΛΑΟΣ	0	0	0	10
Οικολόγοι Πράσινοι	0	0	0	9
Δημοκρατική Αριστερά	0	0	0	5
ΣΥΡΙΖΑ Οικολόγοι Πράσινοι	0	0	0	2
Οικολόγοι Πράσινοι Δημοκρατική Αριστερά	0	0	0	2
ΑΝΤΑΡΣΥΑ	0	0	0	7
Ανεξάρτητοι	0	0	0	20
Σύνολο		13		713

Εκλογική Αναμέτρηση 2010 στον Δήμο Τριφυλίας που γίνεται η μελέτη:

Εκλογές 2014

Οι Ελληνικές αυτοδιοικητικές εκλογές 2014, ή εναλλακτικά ελληνικές Δημοτικές και Περιφερειακές εκλογές του 2014, διεξήχθησαν την Κυριακή 18 Μαΐου 2014 και οι επαναληπτικές εκλογές έγιναν την Κυριακή 25 Μαΐου 2014. Η θητεία των εκλεγμένων μελών θα είναι από την 1η Σεπτεμβρίου 2014 μέχρι την 31η Αυγούστου 2019. Η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση περιλαμβάνει 13 περιφέρειες και 325 δήμους. Σε 3 δήμους έγιναν επαναληπτικές εκλογές στις 30 Νοεμβρίου, έπειτα από απόφαση των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς.

Στις εκλογές κατήλθαν συνολικά 104 υποψήφιοι (εκ των οποίων και 17 γυναίκες) για το αξίωμα του Περιφερειάρχη, 484 Αντιπεριφερειάρχες και 7.555 υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι.

Στις περιφερειακές εκλογές, από τον πρώτο γύρο εξελέγη περιφερειάρχης μόνο στην Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ στις υπόλοιπες περιφέρειες ο νικητής κρίθηκε στον δεύτερο γύρο.^[4] Η Νέα Δημοκρατία έλαβε 24,79% και κέρδισε σε 6 περιφέρειες (στις Περιφέρειες Θεσσαλίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας, Νοτίου Αιγαίου και Βορείου Αιγαίου), ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ με πανελλαδικό ποσοστό 26,23% πρώτευσε στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Κατά σειρά με πανελλαδικό ποσοστό τα κόμματα:

- ΣΥΡΙΖΑ 26,23% 2 Περιφέρειες

- ΝΔ 24,79% 6 περιφέρειες
- ΧΑ 9,76% 0 περιφέρειες
- ΠΑΣΟΚ 7,34% 0 περιφέρειες
- ΚΚΕ 5,89% 0 περιφέρειες
- ΑΝΕΛ 4,41% 0 περιφέρειες
- ΑΝΤΑΡΣΥΑ 0,44% 0 περιφέρειες

Στις δημοτικές εκλογές, που έγιναν επίσης σε δύο γύρους, εξελέγησαν δήμαρχοι από τον πρώτο γύρο σε περισσότερους από 100 δήμους της χώρας. Στους μεγάλους δήμους έγιναν επανεκλογές. Έτσι, ο Γιώργος Καμίνης επανεκλέχθηκε στην Αθήνα και ο Γιάννης Μπουτάρης στη Θεσσαλονίκη, ενώ στον Πειραιά επικράτησε ο Γιάννης Μώραλης και στην Ξάνθη ο Χαράλαμπος Δημαρχόπουλος.

Η συμμετοχή σε αυτές τις αυτοδιοικητικές εκλογές δεν ήταν υψηλή σε αρκετά μέρη της χώρας. Στο Βελβεντό η αποχή του πρώτου γύρου ήταν της τάξεως του 72%.

Στη Θεσσαλονίκη ταυτόχρονα με τον πρώτο γύρο των εκλογών, διεξήχθη και δημοψήφισμα για το νερό, στο οποίο οι ψηφοφόροι τάχθηκαν κατά της ιδιωτικοποίησης της ΕΥΑΘ, σε ποσοστό 98%.

Ανά διοικητική περιοχή (Περιφέρειες)

Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Ο πρώην Νομάρχης Ξάνθης Γιώργος Παυλίδης εξελέγη περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, συγκεντρώνοντας στον δεύτερο γύρο ποσοστό 56,3% των ψήφων έναντι 43,6% για τον απερχόμενο Άρη Γιαννακίδη.

Υποψήφιος / Συνδυασμός / Κόμμα	% 1ου γύρου	Ψήφοι 1ου γύρου	% 2ου γύρου	Ψήφοι 2ου γύρου	Σύνολο εδρών
Γιώργος Παυλίδης / ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ / ΝΔ	34,73%	122.086	56,34%	168.852	31
Άρης Γιαννακίδης / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ / -	27,58%	96.959	43,66%	130.845	10
Κωνσταντίνος Μορφίδης / ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ / ΣΥΡΙΖΑ	11,41%	40.105			3
Τέρενς Κουίκ / ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ / ΑΝΕΛ	8,17%	28.728			2
Χρήστος Κιτσόπουλος / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗ / ΧΑ	5,96%	20.942			2
Χρήστος Τρέλλης / ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ / ΚΚΕ	5,36%	18.859			1
Βασίλειος Τραιφόρος / ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ / ΔΗΜΑΡ	2,89%	10.158			1
Κατερίνα Γεροστεργίου / ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ / Οικολόγοι Πράσινοι , ΠΡΑΣΙΝΟΙ	2,37%	8.322			1

Γιώργος Μποτσιδης / ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΜΘ / ΑΝΤΑΡΣΥΑ	1,53%	5.387			0
--	-------	-------	--	--	---

Αττικής

Η Νέα Δημοκρατία υπέστη την μεγαλύτερη ήττα της στην Αττική από το 1974. Περιφερειάρχης εξελέγη η υποστηριζόμενη από το ΣΥΡΙΖΑ, Ρένα Δούρου επικρατώντας του Γιάννη Σγουρού.

Υποψήφιος / Συνδυασμός / Κόμμα	% 1ου γύρου	Ψήφοι 1ου γύρου	% 2ου γύρου	Ψήφοι 2ου γύρου	Σύνολο εδρών
Ρένα Δούρου / ΔΥΝΑΜΗ ΖΩΗΣ / ΣΥΡΙΖΑ	23,80%	386.685	50,82%	794.231	61
Γιάννης Σγουρός / ΑΤΤΙΚΗ / Κοινωνία Αξιών	22,11%	359.175	49,18%	768.609	12
Γιώργος Κουμουτσάκος / 180° – Η ΑΤΤΙΚΗ ΑΛΛΑΖΕΙ ΠΡΟΣΩΠΟ / ΝΔ	14,08%	228.851			7
Ηλίας Παναγιώταρος / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ / Χρυσή Αυγή	11,13%	180.828			6
Θανάσης Παφίλης / ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ / ΚΚΕ	10,66%	173.278			5
Παύλος Χαϊκάλης / ΑΤΤΙΚΗ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΟΙ ΣΤΟ ΑΥΡΙΟ - ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ / ΑΝΕΛ	7,16%	116.420			4
Θάνος Τζήμερος / ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΜΑΖΙ! / Δράση , Δημιουργία , Ξανά!	2,97%	48.236			2
Αντώνης Γάκης / ΑΝΑΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΝΕΑΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ / Οικολόγοι Πράσινοι	2,24%	36.438			1
Δέσποινα Κουτσούμπα / ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΡΟΠΗ - ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΣΕ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΕΕ ΔΝΤ / ΑΝΤΑΡΣΥΑ	2,09%	33.883			1
Πέτρος Μαντούβαλος / ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ - ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΣ / ΕΠΑΔ	2,00%	32.475			1
Μαρία Γιαννακάκη / ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ – ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ / ΔΗΜΑΡ , ΠΡΑΣΙΝΟΙ , Ευρώπη - Οικολογία	1,76%	28.583			1

Εκλογική Αναμέτρηση 2014 στον Δήμο Τριφυλίας που γίνεται η μελέτη:

Υπουργείο Εσωτερικών		Δημοτικές - Περιφερειακές Εκλογές 2014 Β' Κυριακή							
Επιλογικό	Περιφέρεια	Δήμος	Ποσοστά		Ποσοστά				
Περιφέρεια Α Κρατική		8258 - Δήμος Τριφυλίας (Μεσοποταμία)							
Εγγεγραμμένοι 9.895.356		Γενίσιση							
Ενοσηρότητα 100,00 %		Το φερόμενο στον αριθμό είναι ανεπίσημο							
Ψήφοι 61,56 %		Όρα		Ενοσηρότητα	Εγγεγραμμένοι	Ψήφοι	Έγκυρα	Άκυρα	Λεπτά
Άκυρα/Λεπτά 7,12 %		Α 19-05 17:20	96/96 / 100,00 %	34.632	17.297 / 49,95 %	16.983 / 97,61 %	394 / 1,76 %	110 / 5,64 %	
		Β 26-05 16:07	96/96 / 100,00 %	34.622	10.055 / 46,36 %	14.342 / 80,00 %	1.024 / 5,44 %	876 / 5,47 %	
Περιφέρεια Β Κρατική									
Εγγεγραμμένοι 9.308.215									
Ενοσηρότητα 100,00 %									
Ψήφοι 50,00 %									
Άκυρα/Λεπτά 15,42 %									
Δήμος Α Κρατική									
Εγγεγραμμένοι 9.895.356									
Ενοσηρότητα 100,00 %									
Ψήφοι 61,61 %									
Άκυρα/Λεπτά 3,85 %									
Δήμος Β Κρατική									
Εγγεγραμμένοι 7.951.059									
Ενοσηρότητα 100,00 %									
Ψήφοι 60,18 %									
Άκυρα/Λεπτά 10,16 %									
		Α/Β	Υποψήφιος / Υποψήφια	Ποσοστό	Ψήφοι	Έγκυρα	Ποσοστό	Ψήφοι	Έγκυρα
Α	4	Κοιτεβίλος Γιάννης - ΤΡΙΦΥΛΙΑ ΣΕΚΙΝΑΜΕ	46,49	8.186	7	51,56	7.575	9	16
Β	1	Δημοκρατικός Συνασπισμός - Η ΤΡΙΦΥΛΙΑ ΔΙΑΔΩΣΕΙ	31,18	5.265	4	46,44	6.567	4	8
Α	3	Βιοδιαφοροποιημένος Συνασπισμός - ΡΙΖΙΣΤΙΚΟ-ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	10,37	2.703	2				2
Α	2	Κοινωνική Δράση - ΑΔΙΗ ΣΥΣΤΗΡΙΣΗ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	3,98	809	1				1

Από την παραπάνω ανάλυση της εργασίας, διαπιστώθηκε, Μείωση κρατικής επιχορήγησης, περαιτέρω ιδιωτικοποίηση και η νέα «αυτοδιοικητική» περίοδος θα λέγαμε ότι σηματοδοτείται από τέσσερα χαρακτηριστικά: Τη βαθύτερη εμπέδωση στη λειτουργία και το ρόλο του τοπικού κράτους, του Καλλικράτη και μιας σειράς μνημονιακών παρεμβάσεων (ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί, Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας, πρόγραμμα εξυγίανσης υπερχρεωμένων δήμων κ.α.). Τη συνέχεια της μετεξέλιξης του σε άλλο έναν αντιδραστικό μηχανισμό επιβολής των κεντρικών αποφάσεων στις τοπικές κοινωνίες. Την προσπάθεια περαιτέρω αντιδραστικής αναδιάρθρωσης του.

Οι ΟΤΑ, στα πλαίσια της ολοκλήρωσής τους ως τοπικό κράτος, αποκτούν ολοένα και πιο κρίσιμο ρόλο για τη ζωή των εργαζόμενων και για την προώθηση των επιδιώξεων του κεφαλαίου και της ΕΕ (εύρος κοινωνικών αρμοδιοτήτων, ΕΣΠΑ, εργασία, ιδιωτικοποίηση – εμπορευματοποίηση χώρου, δομές αλληλεγγύης, παραγωγικό μοντέλο κ.α.). Αυτό συνοδεύεται από μια συνεχιζόμενη μεταφορά αρμοδιοτήτων με ταυτόχρονη αύξηση της οικονομικής επιβάρυνσης των ΟΤΑ. Είναι χαρακτηριστική η πρόσφατη τροπολογία με την οποία οι περιφέρειες καλούνται να αποπληρώσουν οφειλές προς τη ΔΕΗ από την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για ηλεκτροφωτισμό του οδικού δικτύου, σε χρονική περίοδο πριν τους ανατεθεί η αρμοδιότητα του δικτύου. Από την άλλη έχουμε μια συνεχή μείωση της κρατικής χρηματοδότησης στον προϋπολογισμό του 2015 οι πόροι προς τους δήμους και τις περιφέρειες είναι μειωμένοι κατά 350 εκατομμύρια ευρώ.

Σε αυτό το οικονομικό μοτίβο η κυβέρνηση καθόρισε τον περασμένο Ιούλιο με πολύ συγκεκριμένο τρόπο το πλαίσιο που όφειλαν να κινηθούν οι προϋπολογισμοί δήμων και περιφερειών για το 2015, απαιτώντας ισοσκελισμένους ή πλεονασματικούς προϋπολογισμούς και προσδιορίζοντας ότι η επίτευξη αυτού του στόχου πρέπει να επιτευχθεί μέσω των μεγαλύτερων δυνατών περικοπών και της άσκησης φορομνημονιακής πολιτικής.

Κάνοντας μια αποτίμηση των προϋπολογισμών σε δήμους και περιφέρειες μετά την ψήφισή τους, βλέπουμε μια σχεδόν πλήρη εναρμόνιση με την προαναφερθείσα κατεύθυνση. Αποτυπώνεται στους προϋπολογισμούς με ανάγλυφο τρόπο η συνέχιση του οικονομικού στραγγαλισμού του τοπικού κράτους, αλλά και της μεταβίβασης των βαρών στους δημότες. Ειδικά στους δήμους του λεκανοπεδίου, το σύνολο των προβλεπόμενων εσόδων από την κρατική επιχορήγηση είναι αισθητά χαμηλότερο από τα έσοδα που προβλέπεται να εισπραχθούν με διάφορους τρόπους από τους δημότες (ανταποδοτικά τέλη, φόροι, εισφορές, πρόστιμα, παράβολα). Η σφαίρα των υπηρεσιών με ανταποδοτική λειτουργία διευρύνεται. Ενώ εντυπωσιακή είναι η εξάρτηση που παρουσιάζουν οι δήμοι και οι περιφέρειες από την κοινοτική χρηματοδότηση. Βασικές ανάγκες όπως η προσχολική αγωγή των παιδιών ή η λειτουργία κοινωνικών δομών (π.χ. ξενώνες αστέγων), εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο από την εφήμερη και αμφιβόλου συνέχισης χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών ταμείων.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί επίσης η παρέμβαση του Παρατηρητηρίου οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ σε πολλές περιπτώσεις δήμων που οι προϋπολογισμοί τους δεν εγκρίθηκαν σε πρώτη φάση και επιστράφηκαν για διορθώσεις με βάση τις υποδείξεις

του Παρατηρητηρίου στην κατεύθυνση μείωσης των δαπανών για υπηρεσίες και μισθοδοσία προσωπικού.

Σε συνέχεια των αντιδραστικών εξελίξεων στο επίπεδο των εργασιακών σχέσεων στο δημόσιο τομέα, οι δήμοι παραμένουν στην «πρωτοπορία» των σχεδίων «αξιολόγησης-διαθεσιμότητας», της εφαρμογής προγραμμάτων ανακύκλωσης της ανεργίας. Έτσι, μέσω των προγραμμάτων πεντάμηνης απασχόλησης του ΟΑΕΔ, ήδη τον Ιανουάριο αναμένεται να προσληφθούν 35.000 σε δήμους και περιφέρειες. Ενώ διευρύνεται συνεχώς το πλήθος των υπηρεσιών που λειτουργούν μέσω ΚΟΙΝΣΕΠ. Τέλος στην πλευρά λειτουργίας των υπηρεσιών αξίζει να αναφέρουμε την τάση προώθησης της εθελοντικής εργασίας.

Ταυτόχρονα επιχειρείται μια περαιτέρω αντιδραστική τομή μέσω θεσμικών αλλαγών. Σε αυτό στοχεύει ο υπό επεξεργασία Ενιαίος Κώδικας Αυτοδιοίκησης, οποίος ειδικά σε θέματα δημοσιονομικής προσαρμογής των ΟΤΑ έρχεται να ενσωματώσει μια σειρά από μέτρα και διαδικασίες (όπως η συγκρότηση και λειτουργία του Παρατηρητηρίου), τα οποία υποτίθεται ότι θεσμοθετήθηκαν με έκτακτο χαρακτήρα για τη φάση αντιμετώπισης της κρίσης, αλλά και μέσω της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα (Τασκ Φορς) με επικεφαλής τον Χορστ Ράινχενμπαχ. Σε μελέτη της Τασκ Φορς σχετικά με την «Ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα» διαμορφώθηκε ένας «οδικός χάρτης» για αναδιαρθρώσεις στην «τοπική αυτοδιοίκηση» που στηρίζεται στη μεταφορά αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ με έμφαση στην αγροτική ανάπτυξη, στην κοινωνική πολιτική και στον χωροταξικό σχεδιασμό, τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας της, την ενδυνάμωση της ικανότητας των επιχειρησιακών σχεδίων ΟΤΑ και την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων (χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία) και τις μεταρρυθμίσεις ως προς τις δομές, το ανθρώπινο δυναμικό και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

Η τάση ενεργούς εμπλοκής του τοπικού κράτους στους τομείς που μπορούν να αποτελέσουν πεδίο κερδοφορίας για το κεφάλαιο (ενέργεια, απορρίμματα, χώρος) αποτυπώθηκε και στην αξιολόγηση των δομών του μέσω του ερωτηματολογίου Φούχτελ, που στάλθηκε το Σεπτέμβρη σε δήμους και περιφέρειες.

Αυτό το μοντέλο επιχειρηματικής λειτουργίας και εμπλοκής του τοπικού κράτους απαιτεί και τις κατάλληλες διοικήσεις.

Προβάλλει την ανάγκη της «οικονομικής ανεξαρτησίας» των ΟΤΑ από το κράτος με εφαρμογή πολιτικών φορολογικής αποκέντρωσης και εκμετάλλευση των δυνατοτήτων του ιδιωτικού τομέα (πρόταση του υφυπουργού Οικονομικών Ν. Μηταράκη για είσπραξη του ΕΝΦΙΑ από τους δήμους με παράλληλη μείωση της κρατικής χρηματοδότησης), την τοπική ανάπτυξη και ενίσχυση της απασχόλησης, μέσω της διαμόρφωσης νέου χρηματοδοτικού πλαισίου για τους Δήμους εκτός από τους εθνικούς και τους ευρωπαϊκούς πόρους, δράσεις για την προώθηση της χρήσης κι άλλων «χρηματοδοτικών εργαλείων» όπως ΣΔΙΤ, Συμβάσεις Παραχώρησης,

Ομόλογα Έργων κ.ά., νέους ρόλους στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, μέσα από την αναζήτηση συνεργασιών με φορείς και τον ιδιωτικό τομέα.

Ιδιαίτερο στοιχείο της νέας «αυτοδιοικητικής» περιόδου είναι η επικράτηση σε δύο περιφέρειες και αρκετούς δήμους ψηφοδελτίων υποστηριζόμενων από το ΣΥΡΙΖΑ και το ΚΚΕ. Οι εξελίξεις αυτές σε μια περίοδο που η συζήτηση για την κυβέρνηση της αριστεράς είναι στο επίκεντρο, γέννησε ελπίδες για μια άλλη πολιτική. Τέσσερις μήνες μετά, αν η αρχή είναι το ήμισυ του παντός, τι θα μπορούσαμε να πούμε; Δυστυχώς η απάντηση δεν είναι θετική. Είναι, καταρχήν, δεδομένο το ασφυκτικό οικονομικό και θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του τοπικού κράτους που έχει επιβληθεί.

Τόσο οι εκλεγμένοι με τον ΣΥΡΙΖΑ όσο και με το ΚΚΕ καταγγέλλουν λεκτικά το υπάρχον πλαίσιο, όμως στην πράξη το αποδέχονται και υποτάσσονται σε αυτό. Περιορίζονται σε επιμέρους αποφάσεις και παραπέμπουν σε μια φιλολαϊκή πολιτική, όταν θα υπάρχει άλλη κεντρική εξουσία. Η οποία για τους δημάρχους του ΣΥΡΙΖΑ προσδιορίζεται στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, για δε το ΚΚΕ στη λαϊκή εξουσία και την ανατροπή του καπιταλισμού.

Μέχρι τότε το μοτίβο της πολιτικής που ακολουθούν είναι αυτό που λέει ότι «πρέπει να λειτουργήσει ο δήμος ή η περιφέρεια» και σε αυτά τα πλαίσια «κάνουμε ότι μπορούμε».

Αρνούνται να αναδείξουν μέτωπα σύγκρουσης και να ενισχύσουν με τη στάση τους τη συγκρότηση ενός μαζικού λαϊκού κινήματος που θα διεκδικήσει και θα επιβάλλει φιλολαϊκές πολιτικές σε κρίσιμες πλευρές της καθημερινής ζωής του λαού. Απουσιάζει από την πολιτική τους ο λαϊκός παράγοντας και η ενεργή εμπλοκή του, απουσιάζουν δείγματα άσκησης πολιτικής με αμφισβήτηση των αντιδημοκρατικών κανόνων λειτουργίας του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου και της συγκρότησης των επιτροπών τους, που έχει καθορίσει ο Καλλικράτης.

Στην πλειοψηφία τους ψήφισαν τους προϋπολογισμούς που είχαν καταρτίσει οι προηγούμενες διοικήσεις, ενώ οι υποσχέσεις για έργα υποδομής, κοινωνικής πολιτικής, μέτρα για τους άνεργους κλπ. παραπέμφθηκαν στο αδιόρατο μέλλον. Η ίδια λογική κυριάρχησε στην ψήφιση των δημοτικών τελών, όπου στην πλειοψηφία τους τα διατήρησαν στο ίδιο ύψος με τα προηγούμενα χρόνια. Δεν δέχτηκαν σε κανέναν δήμο μείωση ή και κατάργηση δημοτικών τελών για τους άνεργους. Απέφυγαν να προχωρήσουν σε αύξηση των τελών στις τράπεζες, στις μεγάλες επιχειρήσεις και τα εκκλησιαστικά ακίνητα.

Αυτό συμβαίνει διότι, η πολιτική ανεξαρτησία που δόθηκε στους Δήμους και τις Περιφέρειες δεν συνοδεύτηκε από οικονομική και θεσμική ανεξαρτησία. Έτσι η αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να διαμορφώσει τοπική, οικονομική, πολιτική, αφού δεν έχει δικούς της πόρους, ούτε μπορεί να βάλει δικούς της κανόνες σε κρίσιμα και ουσιαστικά ζητήματα της καθημερινότητας, αφού δεν έχει το δικαίωμα. Η αυτοδιοίκηση, εξαρτάται από τον εκάστοτε υπουργό και κατά συνέπεια και την εκάστοτε κυβέρνηση.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση είτε πρώτου είτε δευτέρου βαθμού τα τελευταία χρόνια έχει επωμισθεί αυξημένες αρμοδιότητες οι οποίες απαιτούν εξειδικευμένη γνώση, πολύ καλή εμπειρία μα προ πάντων αποτελεσματικό και δημιουργικό management. Οι εποχές που η επίλυση των προβλημάτων της απαιτούσε μόνο εμπειρικές και επιφανειακές αντιμετώπισεις έχουν εκλείψει και οι αιρετοί κυρίως αλλά και το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό της απαιτείται να είναι άριστα καταρτισμένο και επιστημονικά επαρκές.

Αυτό είναι ο ακρογωνιαίος λίθος και η βασική προϋπόθεση σήμερα μιας επιτυχημένης θητείας κάθε δημοτικής αρχής η οποία είναι αναγκασμένη να αναζητά ανθρώπους και δημιουργικές συμμαχίες μεταξύ των δημοτικών παρατάξεων οι οποίες αναμφισβήτητα διαθέτουν πολύ αξιόλογους συμπολίτες για το σκοπό αυτό. Όμως αυτό το τελευταίο απαιτεί ομάδες και παρατάξεις οι οποίες κατά κύριο λόγο προέρχονται από τα πολιτικά κόμματα τα οποία δραστηριοποιούνται στην κεντρική πολιτική σκηνή του τόπου.

Βέβαια λέγεται κατά κόρον πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι ακηδεμόνευτη και μακριά από κομματικές επιρροές που την βασανίζουν και την ποδηγετούν. Γιατί έχει αποδειχθεί πως ο κομματικός εναγκαλισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τα πολιτικά κόμματα μόνο δεινά της επιφέρει και τροχοπεδεί την ανάπτυξη και την πρόοδό της. Είναι μια παραδοχή η οποία δεν επιδέχεται ουδεμιάς αμφισβήτησης. Εδώ να διευκρινίσουμε ότι σε όλα τα κόμματα υπάρχουν αξιόλογοι άνθρωποι που μπορούν να προσφέρουν πάρα πολλά στην τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από συνεργασίες σε πραγματικές ανεξάρτητες παρατάξεις. Τα παραδείγματα πολλά και ποικίλα που πιστοποιούν του λόγου το αληθές.

Άλλο κομματικός εναγκαλισμός της Αυτοδιοίκησης και άλλο ύπαρξη και αναζήτηση αξιόλογων συμπολιτών οι οποίοι είναι μεν ενταγμένοι σε παραταξιακούς δημοτικούς σχηματισμούς, αλλά έχουν όλα εκείνα τα προσόντα να προσφέρουν εθελοντικά και δημιουργικά τη μόρφωση, την επαγγελματική τους εμπειρία, την εργατικότητα, την τιμιότητα και την ηθική για το καλό της πόλης τους. Αυτούς ακριβώς τους συμπολίτες πρέπει όλοι μας να αναζητήσουμε, να τους ευαισθητοποιήσουμε και να τους εντάξουμε σε δημιουργικό έργο, παραμερίζοντας ταμπέλες και στείρες κομματικές αντιπαραθέσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Τσουντας, Κ, Τριανταφυλλοπούλου, Αθ (2009) Η Οργάνωση και οι Λειτουργίες της Κεντρικής Διοίκησης & της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Χρυσανθάκης, Χ (2010) Καλλικράτης, Ο νέος νόμος για την αυτοδιοίκηση & την αποκεντρωμένη διοίκηση, Αθήνα : Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Χρυσανθάκης, Χ , Πανταζόπουλος, Π (2006) Εισηγήσεις Διοικητικού Δικαίου: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Χρυσανθάκης, Χ (2007) Εισηγήσεις Συνταγματικού Δικαίου: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Ραμματά, Μ (2011) Σύγχρονη Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική
- Μουζέλης, Ν (2009) Οργάνωση και Γραφειοκρατία, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα
- Μακρυδημήτρης, Α (2010) Δημόσια Διοίκηση Στοιχεία διοικητικής οργάνωσης Αθήνα Εκδόσεις Σάκκουλα
- Παπακωνσταντινίδης, Λ (2005) Στρατηγική Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδάνος